

311097

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 15-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ ప్రథమ ౧.

No. 321
సంచిక 3౨౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టబోగొట్టును.
జొలుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

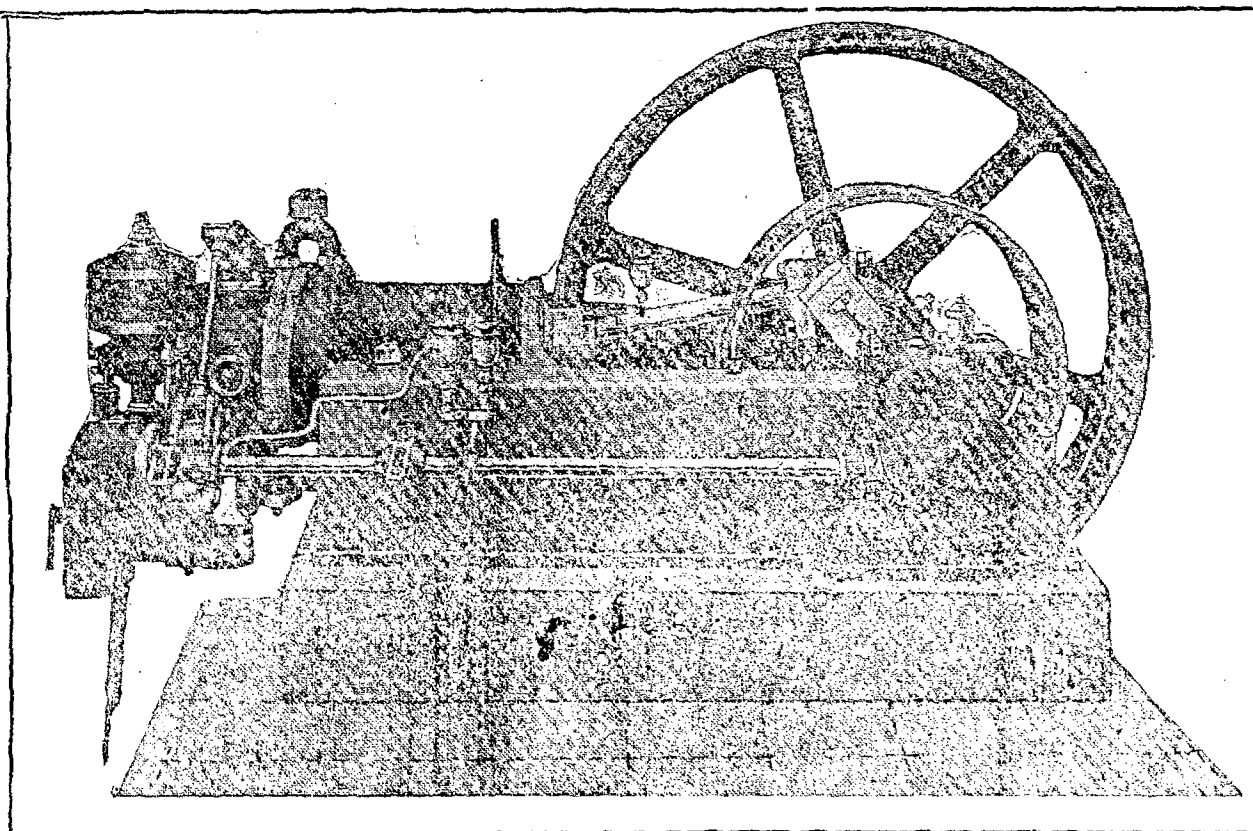
చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ సక్” లాంగుప్రాక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

ఫేమస్ “కోలుస్సారింగు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబుల్ స్టైప్
ల్ న్యూట్రెపు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లో కంప్రెషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్యాస్ ఇంజనులు
స్టాండులు
రెస్టోరేషన్
మంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినది. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చుగను
వేవలై జరుగు తరుచుగా క్లిష్టచేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బురుగుగాను,
ఊంకరు ఉధిగముగానున్న వస్తువులచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను సడిపించుటకు విశేష శ్రద్ధతోనము లక్కరలేదు

సోల్ యేజెంట్సు:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు:— లండన్ ప్రేడింగుకంపెనీ, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

1926 ఆమృతాంజనము డిపో వారి 1926

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మహాత్మాగాంధీ, రంగులపటములతో రెండురకములుగా తయారగుచున్నవి. రోజున కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారైనది. ధర 1-కి 0-4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

పోస్ట్ జిప్సత్వము.

మదరాసు - ఆమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి

తొకామయహర కస్తూరిమాతలు

594

విజ్ఞానన

మహాబాగా 25 సం॥ల నుండి నేను తొకనీవ చెయ్యమందుంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆచరించుచున్నా. ఇండియావాయుమాళిమే గాక బర్మా, సిలీక్, మలయా, ఫిజి, లాంకా, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా పైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాతలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రుములు, పకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేథలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పల్లెనొప్పి, నోసుమనొప్పి, ఇకప్టైయెంబా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రములో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యొగ్గతాపత్రములు వేనవేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలగు బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పొట్టుకర్ప వేరు. 6 బుడ్ల వల పొట్టుకర్పతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్ల రూ. 3-18-0. 25 బుడ్ల రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయును.

అయుర్యేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు.

నూతనదుకాణము

2283

విలాసమును గమనింపుడు 287 ఎస్ప్లనేడు

అన్ని జాగాలనుండి పట్టువస్త్రములు వగైరాలు, ప్లానలలు, సర్జీలు, పాప్లీలు, టన్నులు, స్వదేశీ చెక్కలు, బనీనులు, తయారైన వస్త్రము మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. ప్లానలు రెడీమేడ్ వస్త్ర 1 కి ధర రూ 4-4-0

K. S. Muthiah & Co., 287 Esplanade, M A D R A S-

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 8500 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో వైద్యకళ బింబు, సర్వకేజ్జనబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలెండరు 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్తజనులు కుద్దచేసి భిక్షములు చేయు యానా ని ఆయుర్యేదవిభావములు గలవు. టు 1 కి రూ. 500 కిమ్మకుల భిక్షములు కూడ గలవు. వల రూ. 1-8-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును. 2039

"ఎరాస్మిక్" అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

మహమ్మదీయ పత్రికాభిప్రాయములు

ఇబ్ని సాదుగారు 'హిస్టోరిలో' తమ ప్రభుత్వరంభము నందు అందరిని క్షమించినట్లును, కోర్టులో విచారణకు మిగిలి యున్నవారిని విడుదలచేసినట్లును ప్రకటించెనని జడ్జివార్త చెబుచున్నది. దీనిపై 'మెడినా' యశుపత్రిక విమర్శించుచు యిట్లు చెలిపెను. అనేకవేల యేండ్లక్రిందట ఇబ్రహీము కురుడు యూసుఫు ప్రవక్తయు, పిమ్మట 1800 ఏండ్లక్రిందట మహమ్మదు ప్రవక్తయు నిట్లు జనులెల్లరిని క్షమించినట్లై ప్రకటించి యుండిరి. నేడు ఇబ్ని సాదుగారు వారి ననుసరించిరి.

కెమేలుగారి యావజ్జీవపు అధ్యక్షత ముస్తాఫా కెమాలపాషాగారు టర్కీదేశమునకు ఆసాధారణవేష జేసినందులకై వారిని యావజ్జీవము అగృహ్నిగా నుండగోరవలెనని టర్కీలో యత్నములు జరుగుచున్నవి. టర్కీ ఎస్సెంబ్లీసభవారి కొక విన్నపమందిరి. టర్కీపత్రికలు యీవిధ యమును చర్చించుచు ముఖ్యముగ రెండుఅంశముల నిర్ధరింపవలెనని చెల్పుచున్నవి. ప్రస్తుతపు శాసనసభకు యీమార్పుజేయు అధికారముగలదా? ఇట్లుగోరినను కెమాలపాషాగారు అంగీకరింతురా యని సందేహములు గలవు. ఈసభ కట్టి అధికారము లేదు. ఇంక కెమాలపాషాగారు స్వయముగా ఎన్నికకు నిలచి రెండుమాడుసార్లు నమ విజయము గాంచనమగును. అట్టివారిని యావజ్జీవము అగృహ్నిగా నియమించుట గౌరవించుట కాశేరదు. కావున కెమాలపాషాగారు నిరాకరింతురనియే తలంపవచ్చును.

పెరియాలో నూతనరాజ్యము సర్దారు రిజకుఖానుగారు రాజ్యమునకు వచ్చినప్పటినుండి పెరియాలో నూతనయుగ మేర్పడినవని జెప్పవచ్చును. క్రొత్త రాజుగారు ఆర్థిక మతవిషయములందు మార్పుల నూచించుచు ప్రకటించిరి. పెరియాకు నిబంధనల ననుకరించుట ప్రజలసౌఖ్యాభివృద్ధికై పాటుబడుట తన ముఖ్యధర్మములని నుడిచెను. పెరియాలో నెల్లత్వపు ప్రభుత్వముతో జాలతరించినవి. వైసదెల్విన ధర్మముల రెంటి ననుసరించుటచే ప్రజల సౌఖ్యాభివృద్ధి కలగ గలదు. భోజనపదార్థముల ధర తగ్గించుటకై ఆధిక రాబడి విని యోగింపబడును. త్రాగుడు దురాచారము ఇస్లాము మతవిరుద్ధముగావున సారాదుకాణము లన్నింటిని మూయించి, యిక్కుముందు త్రాగుబోతు లగపడినచో ఎవరైనను ఆరెట్టుజేసి శిక్షింపవలెనని రాజుగారు ఉచ్చోగులందరికి ఆజ్ఞాపించిరి.

షియా సున్నీ తగవు ఇండియాలో హిందూ మహమ్మదీయతగవు లెట్లున్నవో ఆఫ్ గనిసానమునందు షియా సున్నీ కాఖిలకు తగవు లున్నవి. అమీరు అమనుల్లాఖానుగారు కాండహారు మసీదులో బోధ జేయుచు మహమ్మదీయలలోనే యిట్లు భేదములు పెట్టుకొనుచు పోరాడినచో ఇస్లాముమతమును స్వయముగ చంపినవారగుదురని కండ్ల నీరు లేట్టుచు చెప్పిరి. మానవులలో బ్రాత్యభావమే బౌద్ధత్యపదవి నొసంగును. అట్టి ప్రేమభారమునకై యెల్లరు ప్రయత్నించవలెనని ఆయన ప్రోత్సహించిరి.

స్తీము బోయిలరకు 586

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్రమున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

"ఎవెక్సియర్"

ను వాడుడు, దీనిని కుసు ముసినట్లు బోయిలర్లలోపలి భాగములందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల స్త్రీలుకు త్రుప్తు వగైరాలు యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక స్త్రీలుపై గుంటలు పడనివ్వకుండా బోయిలర్లను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో, 12, తంబుచెట్టిపేడి, మద్రాసు.

సక్సన్ దంతచూరము-పల్ల వ్యాధులకు 1153

మంచి బౌద్ధము. 1 దజను రూ 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, నెం. 1 అలంగా తప్పిల్లపేడి తిరువల్లి క్రి. శివదేవ గు.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

మార్చి 2-వ తేదీన కూడును

(వ్యక్తియ విలేజ్)

నాగపూర్ము, జనవరి 18:—మధ్యపరగణాల శాసనసభ మార్చి 2 వ తేదీన తిరిగి సమావేశ మగునని తెలియుచున్నది.

యఫ్. హెచ్. షేరన్ గారు

రంగూను, జనవరి 18:—గవర్నరుగారు షేరన్ పిట్టింగ్స్ బుగారిని తమకు కార్యదర్శిగా నిర్వాహించెనని. కాప్టనుగాంగులూ మార్చిలో ఇంక్లాండు వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

గొప్పచర్చ జరుగనున్నది

యూనివర్సిటీ యాజమాన్యపు బుధికారము విషయమై చర్చించుటకు యేర్పాటుచేయబడిన 28, 29వ తేదీలలో ప్రాముఖ్యముగ చర్చజరుగునని ఎదురు చూపుచున్నాము. పాట్నా యూనివర్సిటీ నేనెటు ఇకముందు యూనివర్సిటీ ఏవిధముగా నుండుననినది, ఎట్లు ఉన్నతవిద్యను పరిపాలించవలసినదియు వీనిని గురించి ఇచ్చివరిపోయిన అంగీకరించ వలసినదని గవర్నరు మొంటును అడుగును యేక్. సుల్తానుగారు పాట్నా యూనివర్సిటీ వైశాఖాస్సలనాథుడు ఉపపాదించుట. రాయబాదరు ద్వారకాపాథుగారు తరువాత 2 తీర్మానములను ఉపపాదించుట. మొదటిది. పాట్నాలోనున్న శాలేజీలను యూనివర్సిటీ అధికారములోనికి తీసుకరావలయుననియు రెండవది పాట్నా యూనివర్సిటీ చట్టమునకు సవరణ. (ఆ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వము

మంత్రులకు ఉద్యోగనియామకము

లక్నో, జనవరి 18:—సంయుక్త రాష్ట్రములందు ముగ్గురు మంత్రులను ఈవిధముగా వివిధశాఖలను చూచెదరు. రాజే శ్వరబలిగారు, విద్య, ఆరోగ్యము, వైద్యము, శిశువులు, పుస్తక భాండాగారములు, వివిధచిత్రపట ప్రదర్శనశాలలు, యాత్రాస్థానములు ఆహార పదార్థములకును మంత్రిత్రయము వహించును. కున్వారు రాజేంద్రసింగుగారు పరిశ్రమలు, వ్యవసాయము, సహకారసంఘములు, కైన్సా, పశువైద్యము, చేపపరిశ్రమలను చూచుచుండును. నవాబు యూసఫ్ గారు స్వపరిపాలనాశాఖ, రైజన్రీషన్ పబ్లికేషన్లను చూచును. (ఆ. ప్రె.)

స్టీల్స్ నెట్ వెటి

2266

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నరు మొంటు కలెక్టరుగా వచ్చిన రోమన్ మిసెనగారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రము వచ్చినది. "నా గడ్డనునందు గడ్డియుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ ఔషధమును వాడితిని. గడ్డి పోయినది. మొండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి."

2268 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

వైన్ యింకు

ఫౌక్ టెకాపేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయగల్గుటకు వైన్ యింకును వాడుదు. ప్రతివోటను దొరకును, వివరము లిక్కడ వ్రాయుడు. 2478

వైన్ యింకువర్కు, లిమిటెడ్, బెబెనాడ్.

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు

మావద్ద సవరణగారు సీమవెండి, పేటైన పుష్కరగారు, మొదటితరము పట్టెంపులు, ముగ్గురింపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాశీమాలలు, మొదలయినవి, సర్వములు వంకలు, నాగవస్త్రము, మట్టె మొగ్గులు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కంపుఅడ్డెగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు, బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, మట్టుగొలుసులు, యాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధ వేడుక సామానులు యివి, యివి యననీల ముగ్గులు, ఒక మొదలు చంద్రహారమువలె అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్జించిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెను ఒకసారి మా సమ్యక్మును పరిశీలింపుడు. నగల వర్కలు చేసాబాబుగోడు, వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

24 గంటలలో అద్భుతమైనగుణము ఇవ్వబడును

తామరమందు:—అన్నిరకముల తామర, చాకలిగుడ్డచెగలుగు గజ్జి, మరియితరవర్ణవ్యాధులు. తక్షణమే మరుగును. కేలుకాటుకు అమోఘమైననవారికి. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-8-0. అమరావతీ ఏజన్సీ, పార్క్ లాను, మద్రాసు.

ఓషధులచే చేయుబడిన దంతచూరము

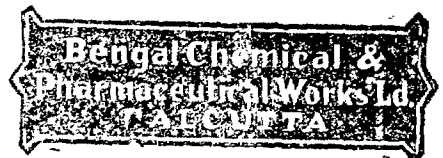
ప్రతిరోజు దంతముల కువయోంచుటకు తగిన దంతచూరము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,

నోటియందు దురువాసనను పోగొట్టును.

శ్వాసము విడుచునప్పుడు నువాసనగా నుండును.

డబ్బా 1-కి ధర రూ 0-6-0.

లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిస్ బెక్ రోడ్, బ్రాహ్మారు

చే రెన్:- లాల్ లజపతిరాయి 1686

ఈ నడుమ వెలువడిన నందత్తేర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది.

మొదటి నెలలో "లక్ష్మి" రమారమి రూ 4,00,000 లకు లక్ష ప్రభుజులు అంగీకరించినది.

రూ 4,00,000 లకు 100 పాలసీలు పూర్తియైనవి.

26-10-25 తేదీన జయవడిన కలకత్తా "ఫార్వర్డ్" పత్రికా సంపత్కరాది సంఘములు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:— (లక్ష్మి) తెలుగు ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును చూచుటగా భీమాకంపెనీల మూలనమునందు వెలితి చేరిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చనచ్చినప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి కనిపదని తప్పక అందరును అంగీకరింతురు. ప్రాప్తమైన ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

(1) కె.సం తానం, మేనేజరు డైరెక్టరు, బ్రాహ్మారు.

(2) లోకల్ అడ్వైజరు, మె. 16, సుంకుగూడు, నెట్టివీధి, మద్రాసు.

(3) చీఫ్ ఏజెంట్లు:—తిరుచునాపల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

2518

హిందూమత

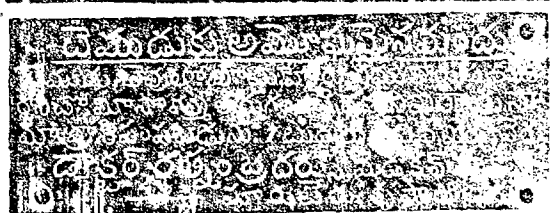
ప్రచారక గ్రంథములు

ఏప్రిల్ వరకు తగ్గింపబడిన వెల రూ 1-8-0

బ్రాహ్మణ ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర పండితులవారి హిందూ మతోపన్యాససారము. 195 పేజీలు సం॥ పూర్వము హిందూ మతము కలవని తెలియు గణిత మేదో, ప్రతిపదార్థమున దేవుడెట్లు నిండియుండెనో, అతడు త్రిమూర్తులగుట యెందుకో వారికి భార్యలు వాహనములేలనో, ఒడకెని గుడికిని సంబంధ మేదో, గుడిలో శివునకు రూపము, భక్తునకు ప్రసాదమేల లేదో, వ్రాహ్మణాదిజాతుల జన్మస్థల మేదో వారచవసిస్థాను లా జన్మమున వ్రాహ్మణులెట్లుయో (ద్రావిడ పంచవక్తల నరించుటయు కర్ణాటగోరి పత్రికయునుటయు కుంతివృత్తిచరించి సంతతి బహుములయు నెట్లుల ధర్మమో శాస్త్రముం జూపి యొప్పించు గ్రంథములు "మతప్రభ మతధర్మం మతశిఖ భగవత్తత్వం భగవత్పూజ (0-3-0 చొ) మతస్వరూపం భగవత్ప్రీతి అమావాస్య భగవత్ భగవద్ధ్యానం (0-2-0 చొ) మతప్రభువు 0-5-0" అని పదికలవు.

హిందూమత ప్రచారక సంఘము

కొల్కత్తా, గోవానకిల్లా.

నాయకురాలు

(హల్వాటి వీరచరిత్ర)

అచ్చులో నున్నది.

చరిత్రాత్మకముగ అరు అంకముల నాటకము. మాతనపక్కిని వామక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని పలుపాటలు గలవు.

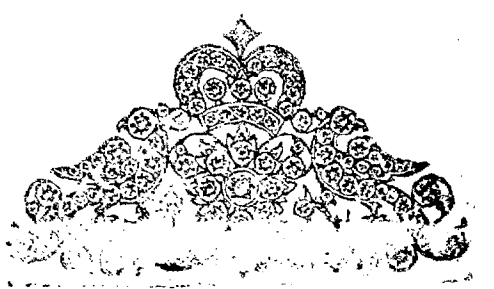
ఉన్న వ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది.

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుచు, మంచివైందు. షెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రూ 1-0-0

వలయువారు:—ఉన్న వ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అవి వ్రాయవలయును.

రో మ హ రి చచ్చి 1-కి రూ 0-8-0

ఈ భక్త్యును నీతితో కలిపి వర్ణించిన గోమములు రెండు నిమిషములలో మొనలంటి రావలెవును. దీనిని చిగ్గు నాగ పెక్కను. మంటయిండును. గోమములు రావలెవును. అన్ని తాండవని దీదో, మిగిలినవి:—

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

హావుంటురోడ్డు, మద్రాసు.

12-1-26 మంగళవారమునుండి 15-1-26 శుక్రవారమువరకు

సెల్జు నిక్ సెన్సేషన్ డ్రామా

"తాను మాస్కరేడ్"

ఎవ్వరు తె. మంటాగో నావలులోనిది

క్రొను థియేటరు

9-1-26 శనివారమునుండి 15-1-26 శుక్రవారమువరకు

ప్రతినెలము 2 ప్రదర్శనలు 6-15 గం, 9-30 గం

ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం

ప్రత్యేక మాటి నిగలదు

మదన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్

సత్య హరిశ్చంద్రులు

(ప్రదర్శింతురు. హిందూదేశ నాటకములన్నిటికంటెను

మహత్వము చెందినది. ఇది కథనానికి ఇది నాటకమునది.

మిక్కిలి అందమైన "మిస్ సవరియా"

ప్రధాన కథా నాయకురాలు

కె.వి.కె. 7000 అడుగుల పొడవుగల 5 రీల్స్ గలది

కార్తికాచార్య "సన్నివేశ" లో గలది 3 రీల్స్ గల హాస్యము

ప్రకటన

శ్రీ కనకదుర్గా వికాస్ ప్రాచీణి - పెదనందిపాడు

14-1-26 తేదినగాని దరిమిలా మరియొక

తేదినగాని చిట్టు తీయబడవు. ఆ ఉద్యమము ఆపడ

మైనది. చిట్టు కొన్నవారు వారిచిట్టు ఈ దిగువ

సంతకము చేసినవారి దగ్గరకు పంపినపక్షం వారు

కల్పించిన సొమ్ము తిరిగి వాళ్ళను చేయుటకు సిద్ధముగ

నున్నాము. తుమ్ముల కనకయ్య చౌదరి,

పెదనందిపాడు. ప్రజార.

ప్రకటన

7-1-1924 వ తేదీగల క్రయకల్పాత్తు ననుసరించి మాక్

లంటుకు, తెజవాడ కాపురస్తులు శ్రీ శివలెంక కొట్లయ్యగారు

హావనాకొల్లెక్ మిషన్ వారియొక్క ప్రాదరాబాదు డియో

కొర బివవగారి వద్దనుండి సదరు మిషన్ తాలూకు తెజవాడ గ్రా

మము నందలి డి.నం. 137 రులోని య. 4-42 కెట్లభూమిని రు.

500/-లకు క్రయమునబొంది సదరు క్రయధనము మింజుమలె

2 ఫాలవారగా మాక్లయంటు రు. 850/-లు చెల్లించియుండుటయె

గాక, సదరుమిషనుకు వికార్ జవరత్ గారయిన ఫాదర్ పెజోనీ

గారికిరకమైన క్రయదస్తావేజు గ్రాయంటు రు. 150/-లు విలువ

గల దస్తావేజు మాక్లయంటు లెనసొమ్ముతో కొనియున్నాడు.

మరియు మిగతా క్రయ ధనం రు. 5750/-లు మాక్లయంటు సిద్ధము

చేసి యాచివారు. క్రయదస్తావేజును గ్రాయించి కొనుటకు మా

క్లయంటు కామకొనియుండి సదరు మిషనువారియొక్క సంఘ

సర్వము ప్రకారము విషయయొక్క స్థిరాస్తులను విక్రయం

చుటకు ఆర్డరు వెజో మాక్లయంటుగారికి తెలియజేసిన వెంటనే

క్రయదస్తావేజు ముసాయిదాను మాక్లయంటుగారు గ్రాయించి

పంపెనని మిషనువారికి మాక్లయంటుగారు తెలియజేసి యు

న్నారు. ఇప్పుడు మాక్లయంటుగారికి అనుమతములగు కొందరి

గుమ్మలహాలన ఫాదరు పెజోనీగారు యాక్రయభూమిని యిత

రులకు విక్రయించ నుదివట్లు మా క్లయంటుగారికి తెలియవచ్చి

నది.

మాక్లయంటుగారితో సదరు మిషనువారు చేసియున్న

క్రయకల్పాత్తు అనుబంధ సమ్మతున క్రయభూమిని యితరు

లకు విక్రయించుటకు మిషనువారి కేవిధమయిన ఆధికారము లే

దు. కావున యీ భూమిని కొనువారు మా క్లయంటుగారి కం

ట్టాత్తు లోబడి యుండవలసిన వారును సమ్మతపడవలసిన వారును

అనుమతని యిగుమూలముగ తెలియజేయవలయునది.

కోట కామ రాజు,

డి.యె., డి.యె., వకీలు, తెజవాడ 12-1-1926.

వైటు కౌన్సిలు

నియామకములు పూర్తియైనవి

శ్రీ, జనవరి 14:—అధికార అధికారేతర పథ్యులను

గనపర్తు శివరలు నియమించుటతో వైటుకౌన్సిలు పథానిర్మా

ణము పూర్తియైనది. ఈదిగువ యేడుగురును అధికారేతర పథ్యు

లుగా నియమింపబడిరి:—కె. సి. రాయ, సర్ దివేంద్రనాథా,

రాజాహర్షంసింగు, సర్గార్ చరంజిత్ సింగు, మేజర్ సవాలు

అల్బర్ట్ ఖాన్, (హోటీ) రాజా సవాల్ ఆరీ (అక్బరుపూరు

(సంయుక్త రాష్ట్రములు) బర్మన్ మహారాజగారు. వీరిలో

మొదటి యేడుగురు నిధివరకు పథానివాసే. వీరందఱు ప్రతినిధి

డి. యన్. ఖపర్ గారు. నియమింపబడిన అధికారపథ్యులు:—

ఫిలు మాగ్నలు సర్ విలియం బర్నెట్టు, సర్ మహమ్మదు

హబీబుల్లా, యన్. ఆర్. దాసు, జె. క్రేరాం, జెనరలు

మెక్వార్ట్టు, ఏ. సి. మెక్వార్ట్టు, వి. హెచ్. లె. డి. టి.

చాక్లింగ్, జె. పి. థామస్, ఇ. ఆర్. ఆబట్టు, హాబ్స్

(హంబాయి) విమర్శన్ (కెంగాల) పండిత

హ్యామ్ విహారీ మిక్రా (సం. రా), దివాన్ లేక చంద్ర (పంజా

బు) జతార్ (రాష్ట్రములు), హుబాక్ (బీహారు) గార్లు. మద

రాసునుండి అధికారపథ్యులింకను నియమింపబడవలసియున్నది.

(అ. ప్రె.)

హామిల్టన్ గారు

శ్రీ, జనవరి 13:—హామిల్టన్ యూనివర్సిటీలో

కేంద్రముగా నున్న హామిల్టన్ గారు రహస్య విలియం

గారిసానుమొనియేయరు రనువార్త సత్యహరముని అన్వేష

యేటేను (వెస్టువారికి రూఫిగ తెలియవచ్చినది. (అ. ప్రె.)

మేనార్డుగారు ఇంకను 6 నెలలు పనియందు

యుండురు

సార్వభౌమని యజ్ఞ

పంజాబు గవర్నరుగారి ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు సభ్యుడైన

మేనార్డుగారికి ఇంకను ఆరునెలలు ఉద్యోగము నందుటకు సా

ర్వభౌమని యజ్ఞ ననుగ్రహించెను. ఎగ్జిక్యూటివ్ సభ్యత్వమును

గోఖానుబహదరు మియాస సర్ ఫజ్లహస్సేనుగారికి సార్వభౌ

ముడు అనుగ్రహించెను. సార్వభౌముడు ఇవిగాక మేనార్డుగారి

అసంతకము మాంట్యూరెన్సీగారిని నియమించిరి అంతవరకు

మాంట్యూరెన్సీగారు రాజప్రతినిధికి ప్రైవేటు కార్యదర్శిగానే

యుండురు. (అ. ప్రె.)

ప్రభుత్వభవన వార్త

బొంబాయి జనవరి 13:—మంగళవారమునాడు బొంబా

యిప్రభుత్వభవనమందు లెఫ్టినెంటు జనరల్ సర్ పెన్సెప్టు

గారు, క్లయమోసతి, డి. హెచ్. విల్సన్ దంపతులు భుజించిరి.

(అ. ప్రె.)

పంజాబునందు ప్రతి - ఎక్కువ ఎకరములు నాటుట

లాహోరు, జనవరి 13:—1925 సంవత్సరమందు ప్రతి

వాటిస భూమి 2594200 ఎకరములు. ఇందు నీటిసంతతిలేనిది

276000 ఎకరములు. క్రిందటిసంవత్సరముకన్న నూటికి పదిహ

వ్వువ ఎక్కువ ఎకరములలో ప్రతి నాటుబడెను. క్రిందటి సం

వత్సరము ప్రతిసర హెచ్చులనల సమయమునకు వర్షము కురి

యుట వల్లను ఎక్కుగా నాటుబడెను. ఈ నాటు

బడినదానిలో దేశీయ ప్రతి 1,81500 ల ఎకరములును

1967700 ఎకరములు అమెరికా ప్రతియు నాటుబడెను. మొత్త

ము 756500 బేల్లప్రతియును ననుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

రైల్వారిపోవుట

హానూరు, జనవరి 14:—10/1 మొదలైన రైలు కొట్టు

కొనిపోవుటలన నీలగిరి రైలు రోడ్లులు నడువను. (అ. ప్రె.)

మొయిలు స్త్రీమర్లు

బొంబాయి, జనవరి 13:—ఇంగ్లాండుకు పోవుచున్న

యన్. యన్. బిలిపియా 12 తేదిన మార్చెయిబునకు వచ్చెను.

బ్రిటిషు ఇండియన్ స్త్రీమర్లు "హామూరా" నేను ప్రయా

నికములోను సరకులలోను బస్తాను వెళ్లెను. "హామూలాలు

మారు" 4 గురు మాడవరకతి ప్రయాణికులతోను, 3 నెలల

నులతోను యోక హామూనుండివచ్చెను. (అ. ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

కలకత్తా కార్పొరేషన్ తీర్మానము

కలకత్తా, జనవరి 13:—దక్షిణ ఆఫ్రికాయానియను (వ

భుత్వములోని తెల్లవారు భారతీయులకొసంగుచున్నదగుటలను

గూర్చి కలకత్తా కార్పొరేషన్ సభలో విచారింపబడి యాదిగువ

తీర్మానముగావింపబడెను:—దక్షిణ ఆఫ్రికాయానియనులోని

భారతీయులకు వర్తక, రాజకీయమ్యునిసిపలు హక్కులేమియు

లేకుండ ఆచ్చటి తెల్లవారు బాసలను పెట్టుచున్నారు గావున

అచ్చట పుట్టినటువంటిగాని పెరిగినటువంటిగాని తెల్లవారి కె

రికిని కలకత్తా కార్పొరేషనులో యుద్యోగము తీసుకొనవచ్చని

యు అట్టివారిలో కలకత్తా కార్పొరేషను కంట్రాక్టుల నేర్పర

చుకొనవచ్చును అచ్చట తమరగు వస్తువులను వేలనీగాని కల

కత్తా కార్పొరేషను కొనకొనవచ్చును తీర్మానించడమైనది.

మరియు కలకత్తాలోనున్న దక్షిణ ఆఫ్రికావారికి ఓటింగుహక్కు

లను తీసివేసినట్టి మ్యునిసిపలు ఆస్తును సమరించుటగా ప్రభుత్వ

మువారిని వేడుకొనవలెననియు తీర్మానించడమైనది. (అ. ప్రె.)

బుద్ధ గయ

హిందువులయొక్కయు బౌద్ధులయొక్కయు

ప్రత్యేకాధికారములు

రంగూను, జనవరి 13:—ఇండియన్

నేషనల్ కాంగ్రెసు సంబంధమైన మహా

బోధివృక్షానంఘమువారి నివేదికమును విచారింపుటకే నేటి

సాయంత్రము మాసిన బుద్ధగయ దేవాలయ సంఘసభలో

దేవాలయమున కుత్తరపునైపుసభ్యత్వము క్రింద హిందువులకు

పిండములు విడుచు అధికారము నొసంగును సంపూర్ణాధికారము

బౌద్ధులకే యుండవలెననియు, బుద్ధ విగ్రహమును గూర్చి తుదివారి

హక్కులను గురకు బుద్ధవిగ్రహమునరంగులతోను వస్త్రములతోను

అలంకరించేయేర్పాటు నిలిపివేయవలసినదనియు తీర్మానములు

భూవింపబడెను. ఈతీర్మానములను గూర్చి తనవర్య. దినుకొను

ట్రై భారతీకాసనసభ్యు లిద్దరు టాప్స్ కోట్లలో అనువారలు

నియమింపబడిరి. వీరు కొద్దికాలములో ఢిల్లీకి వెళ్లెదరు. (అ. ప్రె.)

భారత కాననసభ

శ్రీ, జన. 14:—నేటి కమిటీ మీటింగులో కరస్పి

కమిషనుకు రిలీక్షల రూపాయలను వస్తువిచారణ సంఘమునకు

50 సేల రూపాయలను ప్రత్యేకించుటకు భారతీకాసనసభ యొ

క్క స్థాయి ఆర్థికసభలోని భారతీయ సభ్యులు చాలమంది

అభ్యంతర వేట్టినట్లు తెలియుచున్నది. ఆర్థికసభ్యుడు వాటిని

ఉపసంహరించుకొనెను, ఇదితరీని బడ్జెటు సమయమున భారత

కాసనసభ యెదుట నివేదించబడును. (అ. ప్రె.)

Rubber Balloons

పిల్లలు ఆడుకొను

అమృతాంజనం డిపోవారి

రబ్బరు బెలూన్లు

ఇవి పిల్లలు ఆడుకొనుటకు చాలా వుపయోగమైనవి.

అమెరికానుండి తయారుచేసి రప్పించబడినవి. గాలిపోసినయడల

పెద్దలి అయి పిల్లలకు చాలా ఆనందమును కలిగించును పలు

రంగులలో గలవు. బహు కొలదిగ రప్పించబడినవి. వెంటనే ఆర్డ

ర్లు పంపుకొనగోరెదము. ఆలశ్యము ఆశాభంగ మును.

నెం. 1. పొడుగుపొటివి పెద్దరకం డజన్ 1 కి రు 2-8-0

నెం. 2. " మధ్యరకం డజన్ 1 కి ,, 1-8-0

నెం. 3. " చిన్నరకం డజన్ 1 కి ,, 1-0-0

నెం. 1. గుండ్రమువి పెద్దరకం డజన్ 1 కి రు 2-8-0

నెం. 2. " మధ్యరకం డజన్ 1 కి ,, 1-8-0

నెం. 3. " చిన్నరకం డజన్ 1 కి ,, 1-0-0

వీరకములోనైనా రికి తక్కువ పంపబడవు. తపాల

చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనము డిపో

6, 7. తంబు కెటిపిడి

మద్రాసు.

ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులు

శ్రీ బి. సి. పాలుగారి ఉపన్యాసము

సంస్కరణము ఆశాభంగకరములే
దినము అవియే ముక్తిసాధనము

పాక్షికభేదముల ఏర్పడు

నిన్నటి సాయంత్రము హైదరాబాద్ సముద్రతీరమువద్ద జరుపబడిన బహిరంగసభలో బాబు వివేచనప్రపాలనాగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. వినుట కరుణించిన రామనామ రాజాగార్యక్షత పహించుట తలుపింపెను.

ఉపన్యాసము

వివేచన ప్రపాలనాగారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుటకు ముందుగా తామిట్లను కొలదిసంవత్సరములనుండియు బహిరంగసభయందు ఉపన్యసించుటకు శక్తిలేకుండీరని బహిరి. తాము చెప్పపురియు దెట్టి బహిరంగ రాజకీయోపన్యాసములు గావింప దొడంగి అనవచ్చుకాదు జీయునకు కొంచెము మిత్రులతో రికపై ఉపన్యసించవలసివచ్చె నని చెప్పిరి.

“ప్రస్తుతము దేశమందలి రాజకీయపరిస్థితులందు నాకు ముఖ్యముగ నొకవిషయ మత్యంతప్రాముఖ్యముగ దొరుకుచున్నది. సత్వర స్వరాజ్యనిర్మాణము దేశమందొక బలముతమను బాటి నుపక్షమును నిర్మించుటకై స్వాధీనమును, పాక్షికము నను అప్పి భేదములను వివేచనావలసినను అభిప్రాయము రాజకీయపక్షము లున్న వ్యాపించియున్నది. (హృద్వద్ధములు) గతించిన కొలది సంవత్సరములలో జననమందర దేశములోని నానారాజకీయ కక్షలలోని కార్యనిర్వాహములందు గానించుచున్నది? ఈవేల్యే పక్షముల ఆశయములందు- ఉద్దేశము దెట్టి ఆంతరమైన గలవా? 1907 సం॥ నొకతూరి మిమ్మునికి చెప్పికొనును. 1906 సం॥ కాంగ్రెసువారు దాదాభాయి నానోడి “స్వరాజ్య” మను పదమును మనకొనంగను. నే నాపదమును చర్చించుచు మిరాప్రమున కేతెంచినపుడు ప్రజలు నన్నుగాంచి ఢిల్లీ కొందరు బద్ధిగారు “బ్రిటిషుసామ్రాజ్యంత్యక్త మను స్వపరిపాలన గూర్చి మాటాడుదుగాని స్వరాజ్యమును గూర్చివలదు” అనిరి. అదియులందు రాజకీయాభిప్రాయములు సంభేదములుగ నుండెను.

స్వరాజ్యమను పదము మనకు గలదు. కాని ఆపదము ఏవస్తువును చెబుచున్నదో దానిస్వరూప మేమో తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించుటలేదు. నాకోశములో మహాశయు డీ పదమును విష్ణుప్రేమగ నిర్వచించియుండెను. అభిలభారత దేశము మహాజనసభయొక్క ఆశయము స్వపరిపాలన యని నాకోశము మిదియుండెను. ఎట్టి స్వపరిపాలన? నలసరాజ్యమనందలి లేక సంయుక్తరాజ్యము (యునైటెడు కింగ్డమ్) నందలి స్వపరిపాలన. నలసరాజ్యములను సంయుక్తరాజ్యము నొక సిద్ధిలో నున్నందున కేల నలసరాజ్యములందలి స్వపరిపాలన మాత్రమే గాను. బ్రిటిషు నలస రాజ్యములను, సంయుక్తరాజ్యమునకును అధికమగు స్వత్యాసమేమియు లేదని నాకోశగారి యభిప్రాయము. నలసరాజ్యములను సంయుక్త స్వపరిపాలనాధికారము గలదు. వారిస్వయంల వారే గానింపకొందురు. వారి కాసనసంస్థలద్వారా కార్యనిర్వాహకవర్గములను వారే నడపుకొందురు. నైరుతును నావికులను, తమంత్రుల తామే ఏర్పరుచుకొందురు. సంయుక్త రాజ్యమెట్టి స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుతో నలసరాజ్యములను అట్టిసంస్థాన స్వాతంత్ర్యమునే అనుభవించుచున్నది. 1903 సం॥ లందు నలసరాజ్యములు (సావరియ) ప్రభుత్వములని ఇంగ్లండునందు తలంపబడుటలేదు. కాని 1903 ల తనంతరము నే నింగ్లండు వెదిన నపుడు నలసరాజ్యములను సావరియప్రభుత్వములుగ అంగీకరింపటకు బ్రిటిషు రాజ్యాంగవేత్త లెల్లరు ప్రయత్నించుచున్నది. కనడా, దక్షిణాఫ్రికా, న్యూజిలండు, ఆస్ట్రేలియా మున్నగు నలస రాజ్యములు గ్రేటుబ్రిటనులే నే సావరియప్రభుత్వములుగ పరిగణింపబడుచున్నది. పంచు బాగ్ని సావరియము (గ్రేటు బ్రిటను ప్రభుత్వవేత్త. నలసరాజ్యములను సంవత్సరముల ప్రభుత్వములను సావరియగ ఎన్నుకొందురుగాని చక్రవర్తిగముగను గణించును. బ్రిటిషు కామనువెల్లులో నలసరాజ్యములవారి సమాప్తతంత్రము గలదు. నానోడి భారతదేశమును కాంగ్రేషున దెట్టి స్వాతంత్ర్యమే.

1907 మొదలు 1910సం॥ లకు మియభిప్రాయములు భవిష్యత్తులై యుండెను. ప్రజలలో నూత్నసంచలనము,

ప్రభోధము, బాటియభివాభివృద్ధి గలుగుటకు స్వాతంత్ర్య సందేశ మొసంగవలసివచ్చెను. నవ్యభారతలో ఆకాలము లందే ఉన్నవించెను. అంతరికాతమును, అనివార్యమున నొకసవేప ముద్ర తీరవలసియుండ అత్యంతముగ దొచెను. వేళ కలలలో స్వతంత్రమై వివాహము గలిగెను. దేశమందెల్లడం నీతి తీరేక సాగెను కాన 20వలల క్రితము కాంగ్రెసు దేశమందలి ఈ మాంధ్యమును మాన్పుట తనకర్తవ్యము తలంచెను. అందులకై తీవ్రముగా ఉద్యమించు ప్రచార మొందిన గాని అప్పటి మాంధ్యమును తొలగించుటకు పాలుగొండెను. అప్పుడే ప్రభుత్వ కార్యోన్మేషనను సహకార మొనర్చుట ఆత్యంతాగమనము ననుమాయుండెను.

కాని తననంతరము పరిస్థితులు మారుచుండెను. దేశప్రజలలో రాజకీయప్రభోధము విరవిగ వ్యాపించెను. విద్యార్థికులను జనసామాన్యమును బాటియభారతమన్నియు మాత్మపరిస్థితుల కనుగుణముగ ప్రవర్తించ నేర్పికొనిరి. ప్రపంచవందలి అధునిక బాతులయొక్క అధికార ప్రతిపక్షులను వారిపుడు కాంగ్రేషు చున్నారు. కావున ఈకాలమునందొక నిర్మాణము మాత్రమే జరుగవలెను. నలసరాజ్యముల స్వపరిపాలనయే భారతదేశము యొక్క ఆశయ మని ప్రతిపక్షమువారును అంగీకరించియున్నాడు. మిరవానులు విభలు పక్షములవారు, స్వతంత్రపక్షమువారు, స్వరాజ్యవాదులు ఎల్లరును డివిని తమ పరమాధిక నంగీకరించుచు యున్నారు. నైహూగా రామోదించిరి. నాప్రియమిత్రుడగు చిత్రంజనుకు భారతదేశమున కిట్టిస్వాతంత్ర్యము ఆవరణయొగ్య ముగ ఆశయ మనియేగాక తన ఫరీదుపురోపన్యాస మందు ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యముకన్న నిదియే ఉత్తమమని అంగీకరించెను. జిన్దిపక్ష మిత్రులు డివి నొప్పకొని వారు. స్వాధీనుగ నంత్యలో నీ యాశయమును గాంచవలెనని కడశ్రద్ధతో ప్రయత్నింపవలయుననియు ఎల్లపక్షముల వారంగీకరించుచునే యున్నారు. కాన ఆశయమునందును, తనాశయ ప్రాప్తికి వలయు నుగ్ధులందును ఎల్ల కేభేదించిరి. గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వమునందొక కాంగ్రెసునందు నూతనముగ గానింపబడిన విధానము డివి బలపరచుచున్నది. కాంగ్రెసువారు స్వరాజ్యమును తమ గమ్యస్థానముగ నంగీకరించిరి గాని స్వరాజ్యమన కెట్టికో నిర్వచించియుండలేదు. కాని దేశములోని రాజకీయములందు పరిశీలననాల్లగును స్వరాజ్యమనిన స్వపరిపాలనగల ఆధినికేతస్వపరిపాలన (డొమినియన్ షిప్) అనియే నిర్వచించియున్నారు. “శాంతి యతి మైనట్టియొక క్రమ ముగ Legitimate పరమలే”నన గమ్యస్థానమును గాంచవలెనని కాంగ్రెసువిధానములందు గలదు. దానియొక్క పేరు? “శాంతి యతి మైన” అనగ “హృద్వద్ధ రహితమైన” అని అర్థము నిచ్చును. ఇక క్రమము Legitimate అనిన నైతికముగ క్రమమని యా? స్వయంల నెనుగొని తిగునబాటసార్లుటయు నూడ నైతికముగ క్రమము గాదని నాదింపవచ్చును. ఇక “క్రమము”ను మాటను నిజమగుఅర్థ మొక్కటే గలదు. అదేన “చట్టప్రకారము” అని మాత్రమే. స్వపరిపాలనగల ఆధినికేతస్వాతంత్ర్యము (డొమినియన్ షిప్) చట్టమున కనుగుణముగ సాధనములను కంటిరి అంగీకరించినచో నిక బ్రిటిషు సాగ్ల మెంటువారిచే తయారుకేయబడి మిగిలినగలదెడి నిర్మాణము చేతనే ఈ యాశయము సాధ్యము గావలయునని అంగీకరింపక తప్పదు.

హేతువాదమునకు బద్ధులైనచో అంతకంటె ముగ్ధాంత రములేదు. స్వపరిపాలనగల డొమినియన్ షిప్ను మన గమ్యస్థానమైన గాకుండనలెను. ఐనచో మైమాధ్యమ వచ్చి కేరొకటి యుండును కనకాశయలేదు. ఇంతమాత్రమున పార్లమెంటువారే విధిగ విధానమును స్వస్థించ ననవచ్చులేదు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రజలు గానించినగల వివిధానమును మిరక స్వయముగ నిర్మించుకొనుటకు మాత్మను గోరవచ్చును. మిరక తన నైతికబలమునందొక మిరక తయారుకేసి పార్లమెంటు ననుక్షమున నివేదించెడి విధానమును ప్రభుత్వమువారంగీకరింపక తప్పదు. కాంతియతిమైనట్టియొక్క మైనట్టియొక్క సాధనములచే స్వరాజ్యమును సంపాదించవలయునని పార్లమెంటువారి చట్టమద్దారా లభించవలసివచ్చె గాని గర్హించవచ్చులేదు. ప్రస్తుతము భారత ప్రభుత్వమును నాన్యులంపనక అన్ని పక్షముల వారంగీకరించియున్నారు. కడకు మనమెల్లరు జిన్దిపక్షము వారును అంగీకరించియున్నారు. కావున ఈ విషయప్రతిష్ఠి భవాభిప్రాయమునకేను. కాని మిగిలిన ప్రభాభిప్రాయముచే బలపరుపవలసినది. తేనిచో ఉపయోగములేదు. ప్రభుత్వమునాకు మిగిలిన ప్రభోధము త్వరేకరింపజాలకుండుట్టి పరిస్థితి గలుగజేయవలెను. అట్టి పరిస్థితి గలుగనిది ప్రభుత్వమువారి యేమాత్రమును చలించదు. మిగిలినకు బలపరచుటకు దౌర్జన్య

సహాయము పశుబలమును పెంపొందించిన దేశాధిపత్యమును, అట్టి పశుబలము ప్రస్తుతపరిస్థితుల కింద జయముగాంచుటకును ఎట్టియవకాశములేదు. ఒకవేళ జయమునందొక “ప్రజలకొరకు, ప్రజలవలకు, ప్రజలయొక్క స్వరాజ్యము” మిరక లభింపజాలదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును మిరక తొలగింపజాలకుండుకేమా గాని ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు మారు దానిస్థానములో నైతిక నిరంకుశ ప్రభుత్వము రాగలదు (అంతకంటె మంచిదే అని యొకవేళ)

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ హేతువాదు మనల తొలగి చనునో మరునాడే మిరకప్రకృల ముందు దేశములు మిరకెక్కి దేశమును నడపరుమకొనగలరు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కేల పశుబలముచే భారతదేశమును ఆక్రమించుకొనలేదు. బ్రిటిషు భారతదేశముల ఒండొరుల నీడజాలవు. నిరంకుశ ప్రభుత్వము పొరాదులుకంటె స్వపరిపాలనయందలి విశేష నిరంకుశత్వమును తొలగించుట చేయలెట్లు కష్టతరము. కావున పశుబలముతమకు తిగునబాటు ఎన్నడును లేదు. ఇక మన కర్తవ్యమేమి? నిరంకుశ జేందరి యుండవలసివచ్చెనా? లేదు

మనకు వేరు సాధనములు గలవు. సంస్కరణములు అసంతృప్తికరములయియు, ఆశాభంగకరములయియు వనము తలంచుచున్నాము. కాని సంస్కరణములు మనకు అమూల్యమును రాజకీయమునందును గలిగించినవి. 60 లక్షల వోటలుంటు దేశమున కెంతయో లాభకరము. ఈ 60 లక్షల వోటలకును బాగ ప్రభోధము గలిగించుదు. వారి యభిప్రాయముచే మిగిలినకు బలపరచుదు. ఎంత ఆశాభంగకరముగ నున్నను ఎంత అసంతృప్తి గలుగజేసినను ఉన్నవానితో సంత్వప్తిచేసి వాని నుండి నచ్చు లాభములను బడయుదు. 1919 సం॥ ప్ర కాంగ్రెసులో ఒక పక్షమువారు సంస్కరణముల వీలైనంతవరకు పనిజేసి మాతమియు, వేరొకరు వలసయు వాదించిరి. ఎంతవరకు పనిజేరియో అంతవరకు పనిజేయువని తిలపగారు హెచ్చరించిరి. చిత్రంజనుడా యభిప్రాయముచే బలపరచెను. మిరక గడవిన 5 సం॥లకుండి అనేక ప్రయత్నములు గావించికడక తిగి 1919 సం॥ ప్ర కాంగ్రెసునందొక బెట్టి గట్టి వచ్చినారు. 6 లక్షల వోటలకు అభిప్రాయముచే బలపరచవలసినపుడు మనకోరికను నిరాకరించుట కే ప్రభుత్వము ను సాహసింప జాలదు. బ్రిటిషువారికిని నికయు ఈ విషయము తెలియును. బర్నెస్ హెచ్చు ప్రభుత్వము అట్టి విధానమును తయారుకేయవలసినదిగ కోరియుండిరి. ఇక యాటంకమేమి? భువనందొక గలదు.

మనము ఒకరినుండి ఒకరు వీరియున్నాము. మనకేదోములను మన విరోధులు తమ కమహాలముగ గైకొనుచున్నారు. కాన మనయొక్క మిగిలించి ఆధినికేత స్వాతంత్ర్యమును గోరుట కిది తరుణము. కాన మన కాసనసంస్థలద్వారా పనిజేయునంతవరకు మన విధానములు బాంధియుకేయను, సక్రమములుగ నుండగలవు. వీనినిలననే వనము మన గమ్యస్థానమును జేరగలదు. వోటలకును విద్యాప్రచారముగానింపుడు. విభేదముల తొలగించెడు. ప్రతిపక్షమువారును స్వల్ప విభేదములను పైకి రానీక బ్రిటిషు విభేదములకు చేరులు గలవలెను. లిబరలు పక్షముగాని, స్వతంత్రపక్షముగాని, స్వరాజ్యపక్షముగాని, బ్రాహ్మణేతరపక్షముగాని ఏపక్షమైనను విమర్శియునకు అన్యుగ నిలచుచో ఆపక్షమునే వనము. ఒకే ఆశయము, ఒకే సాధనము, ఒకే మార్గము, ఒకే బాటిని గలిగియుండును. అని బహిరి. అట్లుకులను వందనములతో సభ ముగిసెను.

బర్మీయులుకొని నేరస్థులను

వెడలగొట్టు విలు

రాజప్రతినిధి అంగీకరించెను

రంగూను, జనవరి 14:—1925 ఫిబ్రవరిలో మొదటి బర్మాకాసనసభలో అంగీకరింపబడిన బర్మీయులతో కేంద్రము వెడల గొట్టు బిల్లును రాజప్రతినిధి తనయనుమతి నిచ్చెను. వచ్చే శనివారపు బర్మానె కెబులో నీ బిల్లు ప్రకటించబడును. (అ. ప్రె.)

బి. జి. హార్నిమానుగారు

బొంబాయి, జనవరి 15:—బి. జి. హార్నిమానుగారు బొంబాయి క్రాంతి పత్రిక సామాన్యత్యమును కహించొని యును. ప్రధాన రాజ్యాని మేజిస్ట్రేటుయెదుట ఆసభాని బడనెవరనియు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సంస్కరణముల నిష్పత్తియొక్క కత్వము

డాక్టరు రూపరమణ స్వామి ఖండితాభిప్రాయములు

కార్మికపక్షపు అసలదర్శపు చర్య

లాహోరు, జన. 13—కార్మిక పక్ష ప్రభుత్వపు పక్ష పార్లమెంటు సభ్యులకు నుండి డాక్టరు రూపరమణ స్వామి గారు పర్యవేక్షించుచు తమ ఇష్టానుగుణముగా దేశములో స్వదేశీయులను ఎటుల భారత కాసన సభలను అనెట్లీకిని నిజమైన అధికార మేమియు లేదని చెప్పిరి. కాసన సభలను అనెట్లీకిని కోకాధికార మేమియు లేదు. అయ్యది లేకుండ వాడు దేశమును పాలింప జాలడు. వారి కాసన సభలు తీసివేసెను పార్లమెంటు అనుకరణములు. ప్రజాస్వామ్యాద్దేశములచే మాత్ర ములంకరింపబడును. కాని నిజముగా ప్రజాస్వామ్యములను లంఘించుచున్నది. ప్రజామత కాశలందైనను సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుట లేదు. ఏమైన డాక్టరుగారియున్నయెడల వారు ఆర్థికసభ్యునియై బడవలయును. లేనచేయుట భారత దేశమునకు యజ్ఞబూతుకములగునని సంగీతములకు అందులో పార్లమెంటులకెల్ల తల్లి పార్లమెంటు టిట్టివాటి నొసంగినందులకు కిగగునున్నదని అయనచెప్పెను.

కాంగ్రెసు ఆధిక్యము

క్రిందటి కాంగ్రెసును జూడ భారత దేశమంతయును, అన్ని జాతులవారును, తెగలవారును తిరగతులవారునజేరినట్లుగా గాన్పించెనని ఆయన చెప్పెను. బర్మెను హెడు ప్రభువు ఈ కాంగ్రెసును జూచినయెడల, భారతదేశమునందనేక జాతులను మాట యబద్ధమనియు, దేశములో గొప్ప రాజకీయప్రభోధ మెట్టి మార్గములచేసెననికోధింపబడవనియు డెలుగుకొనగల్గుదు రని ఆయన చెప్పెను.

కార్మికపక్షదర్శము

అంతట ఆయన కార్మిక పక్షదర్శములరూపు చెప్పుచు తమ పక్షము ఇంపీరియలిజమును భ్వంసముజేయ సమకట్టెనని యు, అన్ని దేశములకును స్వయం నిర్ణయాధికారము నొసంగుటలో నమ్మకము గల్గియున్నదనియు చెప్పెను.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిష్పత్తి

కార్మికపక్ష మధికారము విహించియున్న కాలమున యుక్తముగ సంవరింప లేదనియు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు కంగీ కారమునగుటలో ఘోరదేరము గావించెననియు చెప్పి విచారముదెచ్చి, సాధారణముగా తమపక్షము యీచర్య నంగీకరింప లేదని వారునుజేరిరి.

తురకు ముగించుచు కార్మికపక్షము భారతదేశము దేని సైతే పొందుటకు ముఖ్యముగ తగియున్నదో అందులకు సహాయము జేయునని వారు జెప్పిరి.

(తంతివార్త)

మహమ్మదీయపక్షనిర్దాణము

సర్ మహమ్మదుషాఫీ ప్రకటనము

అట్టి నిర్దాణోద్దేశము లేదని తెలియుట

(ఫ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి, జనవరి 14:—

సర్ మహమ్మదుషాఫీ ప్రకటించిన ప్రకటనములో మహమ్మదీయపక్ష నిర్దాణోద్దేశము గలదని లాహోరు సందేహ మున్నదనిపై అట్టి యుద్దేశమేమియును ఆ ప్రకటనము నందు లేదని రూఢివార్త ప్రీత్సకుకు చెబియుచున్నది. సర్ మహమ్మదుషాఫీగారికి మహమ్మదీయపక్ష నిర్దాణోద్దేశము గలదు. కాని ప్రతిఫలన మెక్కువగునదికి దానిని వదలివేసెను.

బాటికోలాలో కరవు

అహోరహదార్ములు ఇంతవరకు పోలేదు

కొలంబో, జనవరి 14:—“లేడిమామకాలము” ఒక నాశనమై నందున అహోరహదార్ములకు కరవురమ్మనని భోజన సమస్యలు. ప్రభుత్వం ఏకైకము ఒక కలెక్టరేటును అవ్వజే పెట్టియున్నాడు. కాని అమర్త్యును తొలగించు కట్టు అహోరహదార్ములను అచ్చటకు పంపు నూచులు కనబడుటలేదు. నిన్నరత్రి ట్రికోనుకి ఒక ఓడ పోయినది. కాని బాటికోలాలో ఆగను-బాటికోలాను ట్రికోనుకిని తోవవట్టు ఖర్చుభరింపరానిది.

(ఆ. ప్రె.)

బరోడా జూబ్లి ఉత్సవము

బరోడా, జనవరి 13:—మంగళవారం 12 తేదీన ఉదయమున మహారాజు సాహెబుగారు ఎక్కిక్కుటిపు కాన్సిలు సభ్యులతోను డిపార్టుమెంటుల ఉన్నతోద్యోగులతో ఛాయా పటములను తీసికొనిరి. సాయంకాలము పల్లెటూరు పార్కునందు వేడుకలు జరిగెను. ఈ వేడుకలకు ఆర్థింపబడిన జనసంఖ్య వివరముగ నుండెను.

బుధవారం 13 వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటలకు మహారాజుగారు దివానుతోను ఇతర ఉన్నతోద్యోగులతోను సైనికులను సంభించిరి. దినంతయు బీదలకు అన్నము వస్త్రములు ఇచ్చబడెను. బరోడానగరము నందే కాక రాష్ట్రమునందంతయు అన్నదానము వస్త్రదానము గావించబడెను. రాత్రి మహారాజుగారి భవనమున లక్ష్మీవిలాసమునందు గొప్ప దిందు జరిగెను మహారాజుగారు మహారాణిగారు కూర్చోబిట సుహృద్భావము వారావత్రికా ప్రతినిధుల సమావేశము బరోడా నుంచి ఎర్రమానుషత్రికా కార్యాలయమున జరిగెను. బరోడా న్యూమార్కుల విషయమై సంపూర్ణ మగు చర్చజరిగెను.

14వ తేదీ గొప్పరజ్జురు జరిగెను. జూబ్లిఉత్సవ సందర్భమున మహారాజుగారు ప్రజలకు గావించిన ప్రత్యేక సౌకర్యములు వరములు ప్రకటించబడెను. ఉపాధ్యక్షముగ దివానుగారు సర్ మనుభాయి నందుకేంద్రుగారు మహారాజుగారి రాజ్యకాలమున ప్రవేశ పెట్టబడిన సంగం స్మరణములను గురించియు ఇకముందు ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణములను గురించియు మాట్లాడిరి. భగవంతుడు తనపై ప్రజా రిపాలనును గొప్పయుద్యతను వడదేసినయెడ దానిని తన క్రికొలది నిర్వహించుటకును పడనియెడ మహారాజుగారు చెప్పిరి. ప్రత్యేక సౌకర్యములలో ఈ క్రిందివి ముఖ్యమైనవి. భూమికిస్తు బాకీలు రిక్షలు త్రోసివేయబడెను. ప్రత్తిపై ఎక్సైజుపన్ను రద్దుచేయబడినది. దీనివల్ల సంవత్సరమునకు రిక్షలు ఆదాయము తగ్గి పోవును. మునిసిపాలిటీలను ప్రతినగరమునందును టెలిఫోను సేర్వీసులు గ్రాంటు ఇవ్వబడెను. కారాగృహమునండి యావత్తేవద్దీపాంతరవాస శిక్షవిధింపబడిన వారిలో 9 మంది ప్రాతదొంగలగు మువ్వరు మరి 15 మంది ఖైదీలు విడుదలచేయబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

హైదరాబాదు రెసిడెన్సీ

కాన్స్టేబులుసభకు ఎన్నికలు

హైదరాబాదు జనవరి 13:—హైదరాబాదు రెసిడెన్సీ వారు ప్రత్యేక గెజటులో ఇకముందు కాన్స్టేబులు సభకు ఎన్నికలవిషయమై పద్ధతులను ప్రచురించిరి. సభయందు 18 గురు సభ్యులుందురు. కమ్యూనింగు అధికారి అద్యక్షుడు ఎక్కిక్కుటిపు అధికారి కార్యదర్శి, 7 గురు అధికారసభ్యులు, 7 గురు అనధికారసభ్యులుందురు. అనధికారులలో హిందువులకు 3, తురకులకు 2, యూరపితులు, ఆంగ్లోహైందవులు పార్సీలకు 1, హైదరాబాద్ క్రిస్టియనులకు 1 స్థానము ఉండును. ఎన్నికలు ఏప్రిలు 9, 10 తేదీలలోనో దరిదాపునో యుండును.

ఆయుధాగారమును దోచుట

ఒకరక్షకుడు చనిపోవుట

బొంబాయి, జనవరి 14—పూనానుండి డెయిలీమెయిలు కను ఇట్లు తంతివార్త వచ్చినది—నేటి తెల్లవారుజామున కొందరు పతాములు ఆయుధాగారమునకు కన్నము త్రవ్వి ఆరు ఆర్మి రివాల్వరులను ఎత్తుకొనిపోయిరి. అక్కడ ఇరువురు రక్షకులుండిరి. చేతులు కాళ్లును కట్టి చంపబడిన రక్షకుని శవము ఆయుధాగారమువెనుక నుండెను. అనుభూతి పరీక్షవలన ఊపిరి లేకపోయిందని చనిపోయెనని తేలెను. గాయములు ఏమియు లేవు. రెండవ రక్షకుడు కనుపడుట లేదు—కంట్రోస్కాంటు పోలీసువారు కేసును చేరబట్టిరి. ఆ. ప్రె.

పత్రికపై మాననప్రభుదావా

బొంబాయి, జనవరి 13:—బొంబాయి పోలీసు నూప కెంటుగారి కోర్టుపై శిక్షను “నవాబ్” అనుమరా తీవినపుత్రి కడ ప్రభావరాజుధాని మేజిస్ట్రేటు సమన్లును పంపెను. క్రింద టిట్టెటరు కలలో “నవాబ్” లో ప్రకటించబడిన బోలా పూరు హరతాళమునుగూర్చిన వార్తలలో పోలీసు మాపర్నెంటుకు మాననప్రభుదావా వార్తలుండెను. కేసు 28 తేదీ వాయిదా వేయబడెను. ఆ. ప్రె.

మహాత్మా జాతీయవిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయము మ.రా.శ్రీ గొల్లకోట నూర్యనారాయణమూర్తిగారిచేత నుమారు రెండుమాసములనుండి జరుపబడుచున్నదని తెలియచేయుటకు అమితానందభరితుల మైయున్నాము. శ్రీ నూర్యనారాయణమూర్తి గారు విద్యాధిదక్షయందున్నప్పటికి నిరంతరము మాపిల్లల విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడుచు, మాయొక్క కార్యమును దయతో చేయుచున్నారు.

ఈ విద్యాలయములో నుమారు 20 మంది విద్యార్థులు కలరు. వారికి తగిన సౌకర్యములు మార్చుటకు, మేము అసమర్థులమగుటచే విద్యార్థులకు తగినంత విద్య లభించుటకు అవకాశములు లేవు. మేము నిరుపేదలమై మాపిల్లలకు విద్యాబుద్ధులు వచ్చేయ్యవలెను లేవని నిరాశ చేసికొని వదలివేసితిమి.

కాని మహోదాదుల ధైర్యము చూచుకొని మేము విద్యావిషయమై ఎక్కువ పట్టుదలతో నున్నాము.

మా మొర ఆలకించి మాపిల్లలకు విద్యాబుద్ధులు వచ్చేయ్యవలెను చూపించి మమ్ము ఒకదరికి చేరదీయగలదులకు ఎల్లరను విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచు మా విద్యాలయవిషయమై మాకు సహాయము చేయగలదుకు విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాము.

- 1 చెలిక సుబ్బయ్య
- 2 రోడ్డ రాగయ్య
- 3 వుసురుపాటి పోలయ్య
- 4 మువిసల్లె పోలయ్య
- 5 శేతపూడి క్రిష్ణయ్య
- 6 యస్. రంగరామి
- 7 మారంపూడి లక్ష్మయ్య
- 8 మూలిపూరి వెంకయ్య
- 10 మేకా పోలయ్య
- 11 మేకా రాగయ్య

(పుదుపేట ఆదిమాంధ్రులు)

ఏలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము

ప్రమీలార్జునీయ నాటకప్రదర్శనము

ఈసమాజమువారు ఈ (జనవరి) నెల 18 వ తేదీన రాత్రి 9 గంటలకు ప్రమీలార్జునీయ నాటకమును బ్రవర్తించు లాగున ప్రకటించియుండిరి. కాని 9 గంటలకు బూర్యమే అంఖండవర్ష పాతముసంభవించుటచే ప్రేక్షకులు పెక్కుమంది రాకుండినను నిరుత్సాహపడక నాటకమును బ్రారంభించి సరసముగ బ్రవర్తించినందులకు సంతోషించుచున్నాము.

వీరు చెన్న పురికివిచ్చినపిమ్మట ఇప్పుడు చెన్నపట్టణమున వ్యాపించియున్న విచిత్రశిక్షణరములు వీరిలో బలపురక బీజించుచున్నట్లు విని కి. నాటి (ప్రమీలార్జునీయ నాటకప్రదర్శనము) రాత్రి ప్రమీలార్జునీయ నాటకమును ధరించిన ఆరణి సత్యనారాయణగారును ముఖ్యపాత్రములను ధరించిన మణిహంతు నటులును జ్వరముచే బాధపడుచుండియు ప్రవక్తనమున బాల్గాని దాని నిర్విఘ్నముగ ముగించుచుండియు బ్రహ్మసార్వమే. ఇందులోపము లేవియిన దోషట్టి నను నటల అనారోగ్యస్థితియే వానికిగ గారణమని చెప్పుట పొరపాటుకాదు.

నేటిరాత్రి ప్రదర్శింపవలెంచిన ప్రహ్లాదనాటక ప్రదర్శనములో ఈ సమాజమువారు చెన్న పురి విడిచి నెల్లూరికి పోవ నెంచునట్లు వినియున్నాడు. నుమారు నెల పదునైదుదినముల నుండి ఈ నగరవాసులకు దనుసరసనాటక ప్రదర్శనములచే నాపందాని నోలలాడించుచు, ప్రజామోదితములగు బొబ్బిలి, ప్రతాపరద్రుదాది నాటక రాజముల బ్రవర్తించకయే చెన్న పురి విడుదులు కొంతయు యని చెప్పక తప్పదు.

కాన సమాజనిర్మాత లగు శ్రీ రాజా మోతే నారాయణరావుగారు మా ప్రార్థనము నంగీకరించి ఈ మాసంతయు వఱకు నీ నగరముననే యుండి తా విడిచివఱకు బ్రవర్తించని నాటకములకు బ్రవర్తించక జేసి మా యభినందనములకు బాట్రులగుదురు గావుత.

గడ్డ. రంగయ్యనాయుడు.

రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను

బొంబాయిలో 16 వ తేదీ జరుగునభయందు భావికార్యక్రమము నిర్ణయింపబడును

(స్ప్రింగ్స్ ఆఫ్ ఇండియా)

బొంబాయి, జనవరి 14:—యం. యస్. కేల్కార్డు, యస్. బి. భోపల్కార్డుగార్లు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన ప్రముఖులు మరికొందరు నేటిదినము పూనానుండి బొంబాయికి వచ్చిరి. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనువారు సమావేశము ఈ నెల 16 వ తేదీ బొంబాయిలో జరుగును. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనుకోసం స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీ ఇవ్వవలయుననియు, బై ఎలెక్షనులందు అభ్యర్థనముం చూడవలయుననియు కేల్కార్డు భోపల్కార్డుగార్లు అభిప్రాయపడుచున్నారు. బై ఎలెక్షనుల సందర్భమున రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను వారు ఎట్లు ప్రవర్తించెదరో 16 వ తేదీ సమావేశమున విస్దయింపబడును. బై ఎలెక్షనుల సందర్భమున ఎట్టి జోక్యము ప్రయోగింపరాదనని కేల్కార్డు ముంజీగార్లు కాన్పూరులోనే తీర్మానించుకొనిరి. జయకరుగారు శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీ వామా ఇవ్వగ నే డాక్టరు పరంజీగారు తమ అభ్యర్థిత్వమును ప్రకటించిరి. ఇందుకై వీరులలో ప్రముఖు లనేకులు జయకరుగారి వరల అభ్యర్థిగ నిలువల యునని కోరుచున్నారు. అన్ని బై ఎలెక్షనుల సందర్భమున ఒకటే కార్యక్రమముగ 16 వ తేదీ సభయందు నిర్ణయింపబడును. బొంబాయి శాసనసభయందు సాధారణముగ స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కలసి పనిచేయుచున్న ఇండిపెండెంటు పక్షమునకు చేరిన సభ్యులుకూడ 16 వ తేదీ సభకు వచ్చి తమ అభిప్రాయములను తెలిపెదరని తెలియుచున్నది. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను సీదాంతములను ఏవిధముగ ప్రచారము చేయవలసివది ఈ సభయందే నిర్ణయింపబడును. ఫిబ్రవరి నెలనుండి భారత దేశమునందంతయు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను నాయకులు పర్యటన మొనర్చుట అవసరమని జయకరు కేల్కార్డు ముంజీ ఆనీగార్లు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

16 వ తేదీ సభయందే కాంగ్రెసు డెమోక్రాటికు పార్టీని స్థాపింపవలయునని కేల్కార్డుగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనును అంగీకరించి కాంగ్రెసు సభ్యులైనవారు ఈ పార్టీయందు చేరవచ్చును. ఇతర రాజకీయ కక్షలకు చేరి రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనును అంగీకరించువారందరకు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను లీసను స్థాపింపవలయునని వీరు డిక్షేయించుచున్నారు. బొంబాయి పూనానుండి మిరివానులు ఇట్టి లీసస్థాపింపవలయు అనుసరమని అభిప్రాయపడుచున్నారు. సర్ చిమనలాలు నెమిలవాడు, డాక్టరు పరంజీగార్లు ఈవిషయమై తమ ఆహ్వానమును తెలిపియున్నారు. భిన్నాభిప్రాయములతో కూడిన కొన్నివిషయ నిష్ప్రయోజనకరమనియు ఇట్టి ప్రత్యేకసమితి లాభకర మనియు జిన్నాగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రస్తుతము తాను కాంగ్రెసునందు చేరుటకు ఎంత మంత్రము ఇచ్చునులేదని జిన్నాగారు తెలిపిరి. ఇందులకు కాంగ్రెసుసభ్యులు ఖద్దర్ నిర్బంధముగ ధరించవలయు సను తీర్మానము కారణము కాదనియు, కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానములను సమగ్రముగ ఆమోదింపజాలనివారు కాంగ్రెసు సభ్యులుగ చేరుట ఉచితముకాదనియు జిన్నాగారు తెలుపుచున్నారు. కాంగ్రెసునందే మరియొక పార్టీని స్థాపించుట భావ్యమని పండిత మోక్షగూడు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనువారు భావి కార్యక్రమము 16 వ తేదీ సభయందు నిర్ణయింపబడును.

మద్రాసు నాయకులు- రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను

మద్రాసు, జనవరి 14:—బ్రాహ్మణేతర జాతీయవాదుల నాయకుడు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు మద్రాసు నేషనలిస్టు పార్టీకి చేరిన ఇతర శాసనసభ్యులు మద్రాసు కాంగ్రెసునిర్ణయమునే ఆమోదింప ఉద్దేశించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్లు చేయుటచే మరికొంత ముందు బొంబాయిలో జరిగిన కలకత్తా వంటి ఇతర సభలలో అధికాంశమునందు ముఖము అవకాశమేర్పడును. ఈ సభ్యులందరినీ తీవ్రపాండిత్యవైఖ్యములకు కారణముగ ఈ మంత్రవైఖ్య వారి వీరిపాలనమునకు వేరైన కలకత్తా సభయందు నిర్ణయమును పునరుద్ధరించుట కోరబడినందున తమ భావికార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొనెదరనిది.

ఆనేగారు తమరాజీనామాను సమర్పించుకొనుట

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

యోబుతులు, జనవరి 14:—యం. యస్. ఆనేగారు విరారు స్వరాజ్యపక్షమునకు తమసభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చుటను సమర్పించుచు ఈక్రింది కారణములు తెలిపిరి (1) దేశీయులకోసం ప్రత్యేకముగ పెట్టబడునెలలోపాత్రాజ్యశాసనసభయందు తీర్మాన రూపముగ ప్రకటించబడెను. స్వరాజ్యపక్షము వారు కాంగ్రెసువారు ఈతీర్మానమును నిర్లక్ష్యమొనర్చిరి (2) కాంగ్రెసునందు ఇతర రాజకీయకక్షలన చేరినవారు కంటిపనిచేయుటకు ప్రస్తుతము అవకాశములేదు. (3) రానున్న ఎన్నికల విషయమై అవలంబింపవలసిన కార్యక్రమము నియోజకవర్గములవారి అభిప్రాయములను తెలిసికొనకయే కాన్పూరు కాంగ్రెసునందు నిర్ణయింపబడింది. (4) సాత్విక నిరోధమును ప్రత్యేకముగా విషయమై సర్వస్వాంశత్వము యావచ్ఛారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి కివ్వబడినది. ఈ సంఘమున శాసనసభలకు పార్టీసభ్యులనుకొనవలయునను విధానమునకు విముఖులైనవారు అధిపంశాత్తులుగ మంతులకే సాత్వికనిరోధము విషయమై ఎట్టి నిర్ణయమైనను గాజించుట వేరొకవిషయమని అభిప్రాయపడువారికి అవకాశమే లేకున్నది.

ముంజీగారి రాజీనామా

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

నాగపూరు, జనవరి 14:—నాగపూరు ముంజీగారు వార్తా ప్రకటనయందీ క్రిందివిషయ ప్రకటించుచున్నారు. కాన్పూరు కాంగ్రెసు ముఖ్యుగనే స్వరాజ్యపక్షమునందు నా సభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చుచు నాగపూరు స్వరాజ్యపక్షపు అధ్యక్షున కొకలేఖ పంపియుంటిని. నేను కేల్కార్డు జయకరుగార్లు కలసి గావించిన ప్రకటనయందు నూనింపబడిన కారణములే ఈ రాజీనామా లేఖయందు ప్రకటించితిని. నేనికను అవలంబించిన తలచిన కార్యక్రమమును తెలుపవలయునని స్వరాజ్యపక్షపు అధ్యక్షుడు నన్ను కోరెను. స్వరాజ్యపక్షపు కార్యక్రమమునకు విరుద్ధముగ ప్రచారము సులభమని వాదన మిచ్చుటలననియు, ఈశాసనసభ యున్నంతకాలము మంత్రవైఖ్య ము ఏర్పడకుండునట్లు పాటుపడ నిర్ణయించుకొంటినియు వారికి ప్రత్యుత్తరము వ్రాసితిని. నారాజీనామా అంగీకరించవలయునని వారికి మరల ఎన్నియో పర్యాయములు వ్రాసితిని కాని నాకింతవరకు ఎట్టి జవాబురాలేదు. వారి మానమే అంగీకారముగ పరిగణించుచున్నాను. స్వరాజ్యపక్షము పట్ల నాకుగి బాధ్యత నేటితో తీరిపోయినదని నమ్ముచున్నాను. నేటిదినము (జనవరి 13) ప్రభుత్వమువారికి నాశాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా పంపినాను.

డాక్టరు ముంజీగారు ప్రభుత్వమువారికి పంపిన రాజీనామా లేఖ ప్రతి ఈదిగున ప్రకటించ బడినది.

జిన్నా కారణములవల్ల శాసనసభయందలి నాసభ్యత్వమునకు నేను రాజీనామా ఇచ్చుచున్నాను. ఈకారణములతో ప్రభుత్వమువారి కట్టి సంబంధము లేదు. కనుక ఆకారణములను తెలుపుట అసంసరము. కావున మధ్యపరగణాల శాసనసభయందలి నా సభ్యత్వమునకు నేను రాజీనామా ఇచ్చుచున్నాను.

రత్న సామి విల్లెగారికి విందు

పంజాబు శాసనసభాధ్యక్షుడు చేసెను

లాహోరు, జనవరి 14:—పంజాబు శాసన సభ్యులకు లైసెన్సు వహించుటపై గాను లాహోరు మామల్కై పోయిన ముఖ్యమంత్రి శాసన సభాధ్యక్షులైన రత్న సామి విల్లెగారిని, కొంత మంది సేవకులును పంజాబు శాసనసభయందలి అసభికారక సభ్యులను గూర్చి విచారించుట కొరకు.

సంస్కారములు

ధర్మి, జనవరి 14:—పట్టాభిషేకము ప్రతిపదికగా ఎట్టమొదట నాటి ఆస్థానంలో కంఠానువాదము లై ఎడిటర్ యం. ఎ. పార్థసారథిగారు ముంజీగారు, యస్. సి. యం. కృతార్థముగా పంపారామ్యముగ గొండు పర్వతములందు లంకానాథులు ఆఫ్ ఇక్ నామమ్యుఖా వర్ణనలో యాదవగూడు సభ్యుల యార్థము 105 పానుల విశదీకరణను విచ్చిరి. అ. ప్రెస్.

విషియాటికు బిల్లు

ఆంధ్రాసుగారి తంతి

బొంబాయి, జనవరి 13:—సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారి దిగువ తంతిని బొంబాయి క్రానికలుకు పంపిరి:- ఇప్పుడప్పుడే విచారణకు రాదనుకొనుచున్న విషియా టిక్కు బిల్లు బహుశః మార్చి నెల నాటికి విచారణకు వచ్చుననియు అంతగా మించినను మే నెలను దాటిపోవడనియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

లిబరలుపక్షము - సంస్కారముల భవ

సర్ యం. వి. జోషిగారి అభిప్రాయములు

(ర్యకీసువిలేఖరి)

నాగపూరు, జన 13:— సర్ యం. వి. జోషిగారు కే. సి. వి. ఇ. కలకత్తానుండి నాగపూరుకు క్రిందటి మంగళవారమునాడు తిరిగివచ్చి యచట మితవాగి సంఘసభ కొకదానిని పోయిరి.

లిబరలుపక్ష భవిష్యత్కార్య విధానమునుగూర్చి హితవాద ప్రతినిధి యమగగా యారాష్ట్రమునందు లిబరలు పక్షము ప్రస్తుతము సంస్కరణములను పనిచేయునట్లు నియోజకవర్గమునందు భావమేర్పడునట్లు జేయవలెనని చెప్పిరి. బాధ్యతాయాత్ర ప్రభుత్వము సంప్రాప్తముగాక పోవుట వలన సంస్కరణములు ఆశాభంగమును గలుగజేసెను. కాని రెండోవిధముగ కొన్ని లాభములు వానివలన గలుగవచ్చును. లిబరలు పక్షమువారు తా మెన్నికలందు పార్టీసభ్యులకే బ్రాహ్మణేతరులు స్థానికసంఘములందును, ప్రజాసంస్థలందును, శాసనసభయందును మందుకు వచ్చునట్లు తోడ్పడుదురు. అయితే వారు సత్వసాధకత్వమును బోధించు బ్రాహ్మణేతరులను మాత్రము రానిచ్చుటలేదు. ఈసత్వసాధకత్వమువలన బ్రాహ్మణులకును, బ్రాహ్మణేతరులకును కలహములు గల్గుమండెను వీరారలో ముఖ్యులగు బ్రాహ్మణేతరులు సత్వసాధకత్వమునకు ప్రతిఘటించుటకు నున్నందున సర్ యం. వి. జోషిగారు సంతోషమును చెప్పిరి. మధ్యరాష్ట్రము లందు లిబరలుపక్షము వారు మంత్రవైఖ్యను నేర్పరచుట కిష్టమున్న అభ్యర్థులకే యెన్నికలందు సహాయము జేసెదరు అందులకు లిబరలుపక్షము ప్రచారము జేసి సాధనమార్గము లారయునట్లేందియున్నది.

లిబరలు పక్షమువారికి రెస్పాన్సివు సహకారవారులతో కేరళకు ఆక్షేపణ యేమియులేదు గాని వారు ప్రతిష్టంభమును గూడ నదేవిధమున లేకుండ పడుటకొనవలయును. అసహాయోద్యమము విరమింపబడెను. ప్రతిష్టంభము వదలివేయబడెను కాని మంత్రవైఖ్యనందు ప్రతిష్టంభ మవలంబించుట నిష్ప్రయోజకమని ఆయన అభిప్రాయము.

బొంబాయిలో లిబరలు పక్షమువారు ఇండిపెండెంటు పక్షమును నికానించి చూచుచున్నారు. వారి విధానమునకును తమదానికిని సంస్కరణము రాకున్నయెడల వారితో జేరవచ్చును.

సర్ యం. వి. జోషిగారికి ప్రత్యేకచర్య యుష్టముగాదు. సకల ప్రభుత్వసభ్యులందు సూత్రమే నమ్మకము గలదు. (తంతివార్త)

మితవాదులు చింతామణిగారిని ప్రచారము చేయవలయునని కోరుట

కోరుట

(ప్రెస్ నుండి)

లిబరలు పక్షాధ్యక్షుడగు సి. వి. చింతామణిగారు మితవాదులను ఒక సభ్యులను గూర్చి విచారించుట కొరకు. లాహోరు మామల్కై పోయిన ముఖ్యమంత్రి శాసన సభాధ్యక్షులైన రత్న సామి విల్లెగారిని, కొంత మంది సేవకులును పంజాబు శాసనసభయందలి అసభికారక సభ్యులను గూర్చి విచారించుట కొరకు.

ఆంధ్రపత్రిక

1926 సం॥ జనవరి నెల 15-వ తేది

శుక్రవారము

వికమత్యావసరము

ప్రస్తుతము భారతరాజకీయ పరిస్థితు లత్యంత విషమస్థితి గాంచినవి. అందరకును సమానవేదికగ నుండవలసిన కాంగ్రెసునందు భేదాభిప్రాయములు జనించినవి. పరమావధి స్వరాజ్యసంపాదన మని యందరు నేకీభవించినను దానిని గాంచుటకు గల సాధనముల సరయుటలో భేదభావములేర్పడి వ్యక్త్యహంకారములు హెచ్చె నవి. ఇంతకు దప్ప భేదమునకు మరొక కారణము గానరాదు. నిన్న హైకోర్టు సమన్వయ ట్రాడున బాబు బిషెనచంద్రపాలుగారు రుణస్వస్థితును తానే పరమునకును జేదనివాడ ననియు ప్రస్తుతము గావలసినది సర్వవత్సమ్యశనమనియు యెలుగైతి చాటిరి. కాని యీసమ్మేళనము, యీవికమత్యము, వికలంకత్యముగ స్వరాజ్యమును గోరుట యెట్లు తటస్థించు ననువిషయము ముఖ్యముగ నాలోచింప వలసియే యున్నది. సంస్కరణములు పట్టిబూటక ము లనియు వానివలన ఆవంతయు ప్రయోజనము లేవనియు మన భేదమునందే గాక ఇంగ్లాండు నందలి కార్మికపక్షముచే గూడ నంగీకరింపబడెను. జార్జరు రూఢుభక్తుగారు మొన్న లాహోరులో నుపన్యసించుచు యిట్టి సంస్కరణములను నిర్వీర్య ములగు శాసనసభల నొసంగిన బ్రిటిషు పార్ల మెంటు వైఖరిని నిరసించిరి. ఇయ్యవి యెవ్వరికిని తృప్తికరముగ లేవను విషయమును కాదను వారు లేరు. ఇంకను పిల్లెనంతవరకు యెంతవరకు సాధ్య మో అంతవర కీ సంస్కరణములను పనిజేయుద మని యీ మధ్య జరిగిన లిబరలు ఫెడరేషను అగ్జెంటు లగు సర్ యం. వి. జోషిగారు 'హిత వాద' ప్రతినిధితో బల్కుట విచిత్రముగ నుండును. స్వరాజ్యపక్షమును అట్లే పనిజేయవలె నని కోరెను గాని కాంగ్రెసునందు గావింపబడిన తీర్మానము స్వరాజ్యసంపాదన సంత త్వతఃకెట్టుచున్నదో మిత వాదనాయకులు గాని, అసెంబ్లీలో ఇండిపెండెంటు పక్షముతో జేసిన బిషెచంద్రపాలుగారు గాని గుర్తించవలయు గాన్పించదు.

వ్యక్త్యహంకారములను, స్వపక్షాభిమానము లను, స్వాత్మర్థాలను జంపుకొని అందరకును సమానవేదిక యగు కాంగ్రెసు ఆదేశములకు వీని నన్నిటిని బలి యిచ్చినగాని వికమత్యము దేశము లో జేకూరి స్వరాజ్యము రాజాలదు. పాలుగారు వికమత్యము గావలెనని నిన్నసంతసేపు మాట్లాడిరే గాని అది సాధ్య మెట్లో వచింపవైరి. అందరును కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన విధమును స్వీకరించి పని జేయుట దప్ప మరొకమార్గము గానరాదు. స్వరా జ్యమును జేరునకు దెచ్చుటకే గదా యెవరు పని

జేసినను, యనుమాటను మనసునం దిడుకొని దేశ ములో నధికసంఖ్యాకులు యేమార్గము ననుసరించు చుండిరో దానినే యనుసరించినయెడల ఈభిత్తార్థ సిద్ధి గల్గునను భావముతో నొక్కరి యందరును బూనునెడల స్వరాజ్యసిద్ధి గల్గితీరును. అందరును బలమైన సంకల్పమును జేయవలయును.

పాలుగారి కింకను బర్కెను హెడు ప్రభువు జేసిన వాగ్దానమునందు సమ్మతముగలదు. మనము స్వపరిపాలనా ప్రణాళికను సిద్ధముజేసిన యెడల బ్రిటిషుపార్లమెంటు అట్టే అంగీకరించునని వీరు నమ్ముచున్నారు. ఇయ్యది యే మాత్ర మును సాధ్యముగానివిషయమని వీరికి తెలియకనా యిట్లు జెప్పట? శాంతసక్రమమార్గములద్వారా స్వపరి పాలనము సంపాదించు టెట్లో నిన్న వీరుదెచ్చిన ప్రకార మైనయెడల యింకను కొన్నిశతాబ్దము లకుగాని స్వపరిపాలనము రాజాలదు. మనము సహకార భావముతోనే యీ సంస్కరణములను శాసనసభలను వాటియం దెంత సత్తాగలదో అంత వరకు పనిజేయవలెనని చెప్పినటుల పనిజేయునెడల బ్రిటిషుపార్లమెంటు మనలను 'మంచిపిల్ల కాదులు' అనవచ్చును గాని అంతకన్న యెక్కువయేమియు రాదు. ఇంతలో మనకు బ్రిటిషుపార్లమెంటు యెక్కువహక్కులను ప్రసాదించు నని నమ్మజాలము. కాని పాలుగారు జెప్పినదానిలో ప్రజల తోడ్పాటు, అంగీకారము, బలము పెనుకనుండు వలె నను విషయము చాల ముఖ్యమైనది. ప్రజ లలో రాజకీయప్రబోధము, స్వరాజ్యత్వజ్ఞ అసహ యోధ్యమును వచ్చినదాదిగ ప్రజ్వరిల్లె ననునంగతి నిర్వివాదాంతమనక తప్పదు. ఇప్పు డట్టిత్వజ్ఞును మరింత యెక్కువజేయవలయును. అంధులకు వారికి శాసనసభల కార్యవిధానమును బోధించిన యెడల లాభముండదు. వారలకు స్వయంసహాయ భావము గల్గునటుల జేయవలెను. పరాధీనభావము లేకుండ జేయవలెను. అందులకు ఖద్దరు కార్య క్రమము తోడ్పడునని మ హాత్ము డు బోధించు చుండెను. ఇప్పటికిని ఆయన కా న మృ క ము బోలేడు. ఆయన కార్యవిధాన మదియే. దాని వల్లనే వికమత్య మన్నిపక్షములవారికిని గలుగ గలదు. ఈ ఒక్కవిషయమున నేకీభావ ముండు నెడల స్వరాజ్యము త్వరలో జేకూరు నను నమ్మ కము మహాత్ము నెప్పుడును వీడజాలదు. వికమ త్యము నాకాంక్షించువారందరును యీ విషయ మును మనసునందిడుకొని పనిజేయుట ముఖ్యము. మరొకటి కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన రాజకీయ కార్య విధానము ననుసరించుట యెయ్యన్నది. అందు కేల్కారు జయకరుపక్షములవా రే కీ భ విం ప క రెస్పాన్సివు సహకారపక్షమును బయలు దే ర దీయుట విభేదములకు కారణమయ్యెను. ఇప్పటి కైనను వారు కాంగ్రెసునిర్ణయములకు బద్ధులై యుండుట సమంజసముగ నుండును. కాంగ్రెసే అందరకును సమానవేదిక గావలయును. ఆ నిర్ణ యములకే అందరును బద్ధులుగావలయును. ఇప్పు డును యెప్పుడును కాంగ్రెసునం దన్నిపక్షముల వారికిని తావుగలదు. అందుచేత వికమత్యమును గోరువారు కాంగ్రెసు ఆదేశముల నిర్వహించుట తప్ప మరొకమార్గము గానరాదు.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

చెన్నపురికివచ్చిన దక్షిణాఫ్రికా రాయబారు లకు మేము స్వాగత మొసంగుచున్నాము. భార తీయు లచట దక్షిణాఫ్రికాలో బహుశున్న యిక్క ట్టుల నుండి యుద్ధరించుటకు భారతీయు సహాయ మును వారు గోరుచున్నారు. గూడెముల బిల్లువలని కష్టము లన్నియును యిదివర కందరకునుచెలిసియే యుండును. వర్ణవిభేదము హెచ్చయ్యెను. ఆర్థిక ముగ నీబిల్లువలని కష్టము లనేకము గలవు. దక్షి ణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు భారతదేశ మెట్టి సహాయము జేయగలదు? దేశ మంతటను దక్షిణా ఫ్రికా పార్లమెంటుచర్యను నిరసించుచు అసమ్మతిని దెల్పుటకు సభలు జరుపవలయును. అట్టిది నేటి నుండియు ప్రారంభ మగును. ఆంధ్రానుగారు బాంబాయి క్రానికిలుకు తంతి బుచ్చుచు యీ యేషియాటికు బిల్లు మార్చివరకు చర్యకు రాదని యు, మేవరకు గూడ నాగవచ్చు ననియు చెలిసి నటుల దెల్పుచున్నారు. ఈ లోపల భారతదేశము ప్రజల మగు నసమ్మతిని దెల్పుట కెక్కు డవకాశ ము గలదు. భారత రాజప్రతినిధి భారతీయుల కచట సహమానములు జరుగకుండ కాపాడవలసి యున్నది. ఈబిల్లు యింకను అచట పార్లమెంటులో నంగీకరించుట కవకాశము రాముండుట కొంతవరకు మంచిజే కాని యెప్పటికైనను వారు దాని చట్టము జేసియే తీరెదరు. ఇప్పుడు ఆంధ్రానుగారు పంపిన వార్త ప్రకారము వ్యవధి యేర్పడునెడల భారతప్రభుత్వము దక్షిణాఫ్రికాకు బంపిన రాయ బారము జేయవలసిన పని యెంతయో గలదు. ఇంతవర కీరాయబార మచట నేమి జేసెనో మన కేమియును చెలియుట లేదు. ఈ రాయబారమును బుచ్చుట గూడ యిప్పుడు లేకుండుటచేతనే అందులకు బడ్జెటుగ్రాంటు త్రోసి వేయబడెను. ఇకనైనను వ్యవధి యేర్పడినందున నీరాయబారులు తాము వెడలిన పనిని సఫలము జేయవచ్చును. అచట యూనియను ప్రభుత్వము బిల్లునందు భార తీయులకు గల యిబ్బందులను తొలగించునటుల జేయవచ్చును. యూనియను పార్లమెంటు లో నిన్న పరిష్కారము గావలసిన బిల్లు మార్చివరకు నాపబడుట శుభసూచకముగ నున్నది. భారత దేశము గూడ యీలోపల నసమ్మతిని దెల్పుచు నాం దో శ న జే యు చు, రా జ ప్ర తి ని ధి, యి య్య ది చ ట్ట ము గా కుం డ రాయబార ములు జరుపునటుల నొత్తిడి జేయవలయును. రాజప్రతినిధి తనచేతిలోనున్న బర్మా బిల్లు న కంగీకారమొసంగి ప్రజలయభిప్రాయముల మన్నిం పక యిచ్చమువచ్చినటుల జేసిరి. ఇందువలన భార తీయులకు బర్మాలో కష్టముల నినుచుండిపజేసేరే యనవలయును. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల విషయ ముననైనను రాజప్రతినిధి శ్రద్ధవహించి పని జేయునా యని సంశయింపవలసియున్నది. ఎట్లయి నను ప్రజాందోళనము జరిపి అసమ్మతిని దెల్పి దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు తోడ్పడవలసిన ధర్మము భారతీయులపై నిలచి యున్నది. దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు దక్షిణదేశమందును ఆంధ్రమండలమునందు గుంటూరు, రాజమహేంద్ర వరము, బందరు చున్నగు ప్రదేశములకును బోయి అసమ్మతి సభలను జరిపి ప్రజల తోడ్పాటును బడయగోరుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమున వీరు వెడలి నపుడు ఆ యా చోట్ల నసమ్మతి సభలను జరిపి నాయకులు వీరిని సత్కరించెద రని నమ్మదము.

బరోడానుకూ రాజు-విభజన వర్ధంత్యుత్సవము

స్వదేశసంస్థానాధీశులందు బరోడానుకూరాజు సకలవిధములను భారతీయుల ప్రశంసలకు బాతు డగుచున్నాడు. విద్యాసాంఘిక రాజకీయ పారిశ్రామిక విషయములందు బరోడాసంస్థానము స్వదేశ సంస్థానములందు ముందంజవేయుచున్నది. బరోడా యందు మహారాజు స్థాపించిన కళాభవనము గ్రంథాలయోద్యమము విద్యాలయములు శాసన మహారాజునకు సంస్థానాభ్యుదయమునందు గల యభివృద్ధికి ముఖ్యము విశదము చేయుచున్నది. మహారాజుగారి వర్ధంత్యుత్సవసందర్భమునను శ్రీ వారు చేసిన వరదానములు ప్రజలపట్ల వారికి గల సానుభూతిని విశదముచేయుచున్నది. మూడు లక్షల రూపాయల బకాయినిస్తూ మాఫీచేయబడినది. దూదినుకము తొలగింపబడినది. సంస్థానమునందు ముఖ్యపట్టణములందు తెలిఫోనులను స్థాపించుట కేర్పాటులుచేయబడుచున్నవి. వేలమంది ప్రజల కన్నదానము వస్త్రదానము చేయబడినవి. ఉద్యోగసహాయమునందు బరోడా మహారాజు యును కుడిచేయ మహారాజుయును సామాన్య జనులతో గలసి మెలిసి తిరుగుచు ప్రజలపట్ల వారికి గల యనురాగమును విశదముచేసిరి. మహారాజు "దైవదత్తమైన ధర్మనిర్వహణమును జేయుటకు గత కాలమునందువలె భావకాలమునందును యథా శక్తిని పాటపడుదును." అని మంత్రముఖమునను పఠించిన సందేశము వారి ధర్మనిర్వహణాభిలాషను తెలుపుచున్నది. వర్ధంత్యుత్సవసందర్భమునను కేవలము బిరుదసన్మానములతో గాకను ద్రవ్యాది దానములతో ప్రజలను సంతుష్టపృథాయలను జేసి మహారాజుగారు భారత సాంప్రదాయముల ననుసరించి ప్రజలదీవనలకు బాతులగుచున్నారు. మహారాజు వారి కాలమును ద్రవ్యమును విదేశములందు గాకను స్వదేశమునందే వినియోగించిన ప్రజానురాగ మధికతరముగను వికసించియుండును. ఉత్సవ సందర్భములందు మహారాజు రాజ్యాంగసంస్కరణములను విస్తరింపజేసిన నితర సంస్థానాధీశుల కాదర్శానిత్యమై యుండియుండును. మహారాజుగారి యాశయములు సఫలముచేయుటకు భగవంతుడునుగ్రహించు గాత !

ఆర్థికసంఘము - సామాన్యసభ

సామాన్య సభయం దార్థికవిషయములను నిర్ణయించుట కేర్పడిన స్థాయిసంఘములోని భారతీయసభ్యులందు చాలమంది పేషిసను కమిటికిగాను గావలసిన సొమ్మునందు రూ 50,000 లను పన్నుల వారణోపసంఘమునకు గావలసిన దానియందు రూ 50,000 లను కర్రెన్ని కమిషనుకు గావలసిన దానియందు రూ 3,00,000 లను నిరాకరించి తమధర్మమును నిర్వహించిరి. ఈ కమిటీలవలననే విధమైన ప్రయోజనమును గలుగుట లేదని విశద మగుచున్నది. పేషిసనుకమిటికి దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము చూపుచున్న నిరాదరణమును సర్వాధికారిగారు తెలిపియున్నారు. నిగంతుకప్రభుత్వము ప్రజల కంటి నీటిని తుడిచివేయుటకు బన్నెడి తంత్రములు ప్రజలను మోసగించజాలవు. ఆర్థిక మంత్రునికి ఈ మొత్తములను పూర్తిగను గ్రహింప గల సామర్థ్యము గలదు. అందువలననే ఆయన నీ మొత్తముల నారికసంఘమునుండి యుపసంహ

రించుకొనుట సంప్రాప్తమైనది. ఆర్థికసంఘము నకు దగిన యధికార మున్న నారికసభ్యు డీరితిని ప్రవర్తించి యుండజాలడు. నిరంకు శాధికారము మాత్ర మప్రతిహతముగ సాగుచున్న విధమును నిట్టి విషయములు విశదముచేయుచున్నను ప్రతిఘటనసామర్థ్యము మాత్రము గనుపడకున్నది.

స్టేటుకౌన్సిలు-రాజప్రతినిధి నియామకములు

రాజప్రతినిధి చేసిన నియామకములు స్టేటు కౌన్సిలు తత్వమును చెప్పక చెప్పుచున్నవి. ఇది వరలో నున్న సభ్యుల నయిదుగురిని వారు చేసిన సహాయమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపునటులు తిరిగి నియమించిరి. రాజా నవాబు అలీ బద్దవాక్ మహారాజుగారులు క్రొత్తగను నియమించబడిరి. ఖిషరై గారిని రాజప్రతినిధి నియమించుట యనుచితముగ నున్నది. అధికారసభ్యు లందరును నియమితులైనను చెన్నపురి యధికారసభ్యుడు నియమితుడై యుండలేదు. చెన్నపురి కిదివరలో నున్న యసధికార సభ్యుడు జి. ఏ. నటేశముగా రియేడు నియమితుడు గాలేదు. ఇంకను నిరువురు నియమితులు గావలసి యున్నారు. ఈ నియామకముల నైనను నుదార హృదయముతో రాజప్రతినిధిచేయుట సమంజసము. స్వరాజ్యపక్షమున కెన్నికలయందు గలిగిన లాభములకును రాజప్రతినిధిచేసిన నియామకములకును నధికారబలము ప్రబలుట కు సరిపోవుచున్నది. ఎన్నిప్రయత్నములను జేసి విజయములను బడసినను శాసనసభలయందు ప్రభుత్వాధికారమును భేదించుట దుస్సాధ్య మనియును నిరంకుశాధికారాయుధముల కంతము లేదనియును తెల్ల మగుచున్నది. ప్రజానాయకు లీనత్వమును గ్రహించి దృష్టిని స్వయం సహాయమునకు మరల్చుట వివేకము.

బర్మాబిల్లు అన్యాయము

భారతీయులకు యెక్కడను నిలువ నీడలే కున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలో వారిసత్తి యెటుల దుస్సహముగ నున్నదో అందరకును తెలిసియేయున్నది. బర్మాలోగూడ నట్టిసత్తియే తటస్థించినది. 1925 సెప్టెంబరు సమావేశమున బర్మా శాసనసభ బర్మనులు గాని నేరస్థులను వెడలగొట్టుట కొక బిల్లు నంగీకరించెను. ఈ బిల్లు భారతీయులను వెడలగొట్టుటకే యుద్దేశించబడెను గాని మరొకందులకు గాదని గట్టిగ జెప్పవచ్చును. ఈ విషయమును దేశీయ మహాసభయందు ప్రకాశం పంతులుగారు బర్మా బిల్లుల తిర్మానము నుపపాదించుచు విశదము జేసిరి. బర్మానుండి వచ్చిన ప్రతినిధులచే గూడ నాబిల్లులు ఖండింపబడెను. రాజప్రతినిధి యంగీకారము నొసంగవలదని కోరబడెను. కాని రాజప్రతినిధి యంగీకార మొసంగినటుల నేటివార్తలు డెల్పుచున్నవి. ప్రజల కోర్కెలను తృణీకరించుటకు రీడింగుప్రభువుగారు బేర్పడసియే యుండిరి. ఇప్పుడైనను యంతకన్న యెక్కువజరుగుచు తలంచియుండలేదు. భారతీయులకు యిటునే స్వదేశముననే స్వాతంత్ర్యము లేనపుడు పరదేశమునం దేమాత్రమును నిలువ నీడయుండ దను విషయము తెలుతెల్లమగుచున్నది. ప్రభుత్వముపై నాధారపడియుండి లాభములేదు. ప్రజలు తమయొక్క హక్కులను నిలువబెట్టుకొనుటకు అన్ని విధములను ప్రయత్నించుచుండ వలయును.

పంజాబు శాసనసభ

నేడు ముగింపబడెను

లాహోరు, జనవరి 13-రెండు ఆసభికార తీర్మానములను చర్చించిరి. అందులో చాలభాగము స్థానికవిషయములే కాని తీర్మానములలో చాలవరకు ఓడింపబడినవి. మిగిలినవి ఉపసాదములు తీర్మానములను విరమించిరి. ఆ. (ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగములు

పంజాబు గవర్నరుగారు బోగోలెనెంసుగారిని మంత్రిగా పేసిరి. వారు వ్యవసాయశాఖను చేపట్టెదరు. రావు టాపాబు చౌదరి ఛోటి రాముగారు విద్యాశాఖను చేపట్టెదరు. నర్తరూ మంగలసింగుగారు పంజాబు శాసనసభలో సభ్యత్వమునకు రాకే నామా నిచ్చిరి. ఆ. (ప్రె.)

సుధాంశు శేఖర కేసు

దక్షిణాఫ్రికా బాంబు కేసుతో సంబంధము కలది

కలకత్తా, జనవరి 13-9 మంది క్రైమ విధింపబడిన దక్షిణాఫ్రికా బాంబుకేసుతో సంబంధము కల సుధాంశు శేఖరచౌదరి కేసు నేడు ఆరీక్షారు స్పెషలు కోర్టులో తిరిగిచారణకు వచ్చెను. ఆక్రమముగా ఆరక్షణములను మఱి సామానులను దిగుమతిచేయుట యనులు సేరము వీనిపై మోపబడెను.

మద్రాసుయొక్క తుపాకుల వ్యాపారమునుగూర్చి బి. వి. యస్. కంపెనీలోనున్న ఎలెక్ట్రిసియన్ టైమిసిమోహన్ భట్టాచార్జీయిట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను:- నేను "ఆరంకోలా" మీద 7 సంవత్సరములు పనిచేసి పిమ్మట కలకత్తా రంగూనులమధ్య తిరుగుచున్న "ఆరంవా" మీద చేరితిని. 1924 సంవత్సరాంతమున "ఆరంకోలా"లో వైరులను వాదరుగానున్న ప్రమాదవంతవ్యూహాన్ని నీ మద్రాసుని చూచితిని. 1925లో వొక వారి ప్రమాదవంత కలిసే మద్రాసు బ్రిక్వెట్టులేరులగా కలకత్తా నుండి రంగూను పోవుచుండెను. కలకత్తానుండి రంగూనుకు మద్రాసు నాతో నాలుగువందల ప్రయాణము చేసెను. చివరివారి రంగూను పోవుచు కమిషను అఫీసునుండి ఎక్కువగా విచ్చిన యొకపిస్తోలును మద్రాసు నాకు చూపెను. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుటకై తానిట్లు పిస్తోళ్లను వనూలు చేయుచున్నానని మద్రాసు నాతో చెప్పెను. అక్టోబరు నెలలో నేను మద్రాసుని చూచినప్పుడు వానిదగ్గర చాల దబ్బుండెను. ఆయుధములను కొనుటకై మద్రాసు ప్రవాజుపానులను పోవుచుండెనని నాతో అప్పుడు చెప్పెను. మరికొంతమంది సాక్షులను విచారించిన పిమ్మట మద్రాసుపై ఆయుధ శాసనము 19 సి.డి. యఫ్. సెక్షనుల క్రింద సేరములు మోపబడెను. ఆ. (ప్రె.)

రాజకీయ కైదీలు

విడుదల చేయగోరుట

ఎ నం బ్లీ ప్రతిపాదన

డిల్లీ, జనవరి 12:-రాజకీయకైదీల విడుదల గోరు తీర్మానము జనవరి 28వ తేదీన భారతశాసనసభలో చర్చింపబడుచున్నది. మహాత్ముడుగారీ, యాహుబ్, సి. ఆరిఫు, డి. బెర్లిస్ చమన్లాలు, రామస్వామిగార్లు దీని ప్రతిపాదించెదరు. కావున ఈ తీర్మానమును స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వతంత్రులు గూడ బలపరచెదరు. తీర్మాన మిట్లున్నది.

"ఈసభవారు గవర్నరుజనరలుగారి కిట్లు ఫిర్యాదు జేయుచున్నారు:-

(1) ఇండియను జేయింగ్స్లో జార్జిస్ట్రేపు సేరము లేకయొకక్షనోందున్న రాజకీయ కైదీలందరిని, యింకను విచారణ యందున్న వారిని విచారణయే చేయ నద్దేశింపని నిర్బంధితులను యెట్టివరకు లేక విడిచిపెట్టులెను.

(2) భారతశాసనసభవారు ఎన్నుకొనెడి యిద్దరు సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు నియమించు సభ్యునిద్దరు గల ఉపసంఘమువారు ఫిర్యాదుజేయు రాజకీయకైదీలను విచారణయందున్న సేరములను విడిచిపెట్టులెను.

(3) ఇండియను స్వాతంత్ర్యము చేపూర్వు నుద్దేశముతో విప్లవము జరిపించు యత్నములలో సంపర్కము గలవను కారణముచే విదేశములకు ప్రవాసశిక్ష ననుభవించబడిన వారందరిని, ప్రభుత్వమువారికి యొక్కమది తోచెడి పరధులపై తిరిగి స్వదేశమునకు రా ననజ్జ నీయుండెను.

రాధాకృష్ణ నాటకము

సంగీత నాట్యమండలి

సుస్వాగతము! రాష్ట్రీయవిద్యార్థి మహాసభయాజమాన్యమున
చన్నపురి కరుణించిన దేశవాళీ సంగీత నాట్యమండలిసభ్యులః
మేము మనఃపూర్వక స్వాగత మొసంగుచున్నాము! సంగీత
నాట్యమండలివారు గడచిన బుధవారము రాత్రి ఢిల్లీలోను
భవనమును బ్రహ్మాశ్రీ పానగంటి లక్ష్మీనృసింహరావువంటి
గారిచే రచింపబడిన "రాధాకృష్ణ" నాటకమును ప్రదర్శించి!

చన్ననగర వాస్తవ్యులగు శ్రీధరవర్యులును, ఆంధ్ర
నాటక రంగమున దశమాయశస్సులు గడించినవారును "సు
రత్న" విరుదాంకితులుగు శ్రీ పాడు పల్లి సుబ్బా రావుగారు
రాధాకృష్ణుని ధరించిరి.

లక్ష్మీనృసింహరావుగారి రాధ నుబ్బారావుగారిసాత్రు
జెప్పిన అతిశయోక్తి అనుమాత్రమైన లేదనితలంచెదము. సుబ్బా
రావుగారిగారికి లక్ష్మీనృసింహరావుగారి నాటకమును రచించి
రేమాజుని తలంచెడి వారుండుట ఆశ్చర్యము గాదు. ల. లక్ష్మీ
నృసింహరావుగారి రాధనలనాప్రపంచమునకంతయు శిరోభూ
షణము. సత్యభామతో శారదుని వర్ణనకుబట్టి రాధ యొకెందుక
పాదగరియైనను లావణ్యవతి. పదియార్వన్న పసిండిచాయి గల
జేహకాంతి గలది. కృత్రిమాలంకారముల నొల్లక స్వాభావిక
సౌందర్యము వహింపెను. కొంద రూరక గంగిరెద్దువలె ఆభర
ణముల కిగవైచికోనినను రాధ కట్టియలంకారము గట్టదు. భౌత
వస్త్రమును, అందుపైని కృష్ణవరమును రాధసౌందర్యభావనా
పరిభాసమును విశేషపరచుచున్నది. సుబ్బారావుగారు తనపాత్ర
ధారణానందీకణములనెల్ల గన్నరచిరి.

ప్రథమాంకమున రాధకృష్ణునితూగమనమునకై వేచి
యుండును. ఆమహానీరునిరాకకై సర్వము వాయుత్తము జే
యును. కొంతకడ వాతనిరాకకై విరేక్షించును. శ్రీకృష్ణుడు వ
చ్చునట్లులేదు. రాధ విరహము నాపహలదు. ఒకనిముస మొక
యుగముగ రాధకుదోచును. విరహాశ్రేణును భరింపజాలక ఎంత
య విలపించును. పరితేపించును. తనయంతదానితెగ్గించుకొనును
శారదునిరాత వినినంతనే సంధ్రమించును. కాని వెంట తనకాం
తుడులేదు తెలిసి భగ్నాశ్రయమును. తనయసహనము తన య
నుతాపమునంతయు శారదునియెదుట నే కరువుచెట్టును. ఓషధి
కునిరాకతో వత్తువనిజెప్పిన తనకాంతు డంతవరకును రాకుండు
టకు కారణమారయజాలక, శారదుడనినటుల వారి జిహ్వాలును,
తానేగొని. ఉన్నాదినివలె తన హృదయావేదనను వెల్లివిరియ
జేయును. కృష్ణుడు మోసగించెనని ఊహించి నిస్వరూపియై
తిరుగ తల విని నొంది కృష్ణుని దయాకు త్య
మును, నిర్వాణ జప్రేమను గ మనించినదై శ్రమ
పడి మరల ఆశాపూరితమౌనన యగును. ఎట్టకేలకు కృష్ణుడు
రానే వచ్చెను. వచ్చిన కృష్ణుని నదనమును రాధ వీక్షించును.
వదనముపై నుండు చిహ్నముల గాంచి రాధగుండియులు ఝల్లు
వనును. శిరమకుసుమ సుకుమారతన డగు తన నాధునికి పువ్వు
కయ్యపై పరువునకు రాని నిశితాగ్రములగుజాతిమొగ్గలు గ్రుచ్చు
కొను నని సంధియపడునట్టి సుకుమార గంధీర భావప్రకృతి
యగు రాధ వనిపాడిన కృష్ణుని వదనారవిందమును వీక్షించి
సహింపగలదా? దుస్సహము, దుర్భరము, ఆ చిహ్నములు పోవు
దనుక కృష్ణుని జూడ నొల్లదు. ఆహా! రాధాదేవి సౌకుమార్య
సంపద, సుబ్బారావుగారి రీసందర్భము దకపరచిన విరహతాప
ము, ప్రణయోన్మాదము, అనహిష్టుత, ఆతురత, ఆనిర్వచనీయ
ము. వీరి నిజలవణ్యవదనమునకు విశాలనయనము లుండుట
పసిడికి తావి యల్పింతులుండును. ప్రేమ, భక్తి, కరుణాశ్చర్య
రసభావప్రకటనకు వీరి నేత్రములు ఎక్కుడుగ అనుమలించును
ఈ నాలుగు రసములను తత్తదుచితముగ తోడ్తో మార్చు నొం
దిండుటకు వీరికిగల కత్తి యనుపమానము.

రాధ తిరుగ మూడవ అంకము నందు నెలులతో
నేతెంచును. చంద్రుని కొరకై వేచియుండు చకోర
ములవలె శ్రీకృష్ణునిరాకకై తిరుగ వేచియుండును. కృష్ణుడు
వచ్చునంతలో తానునిద్రముగ నుండుటకై, తనయాతిధ్యమందు
తాపములు లేకుండుటకై, చిత్రవిధములనల తనమాటలయం
దట్టి తొట్రుపాటును గలుగకుండుటకై ముందుగ నొకతూరి
చెలికత్తియలతో ముందు జరుగనంకు నాటకమును ఆడుదుర.
సాధుర తాను, రాధపాత్రను గైకొందుని పల్కెను. రాధఅందుల
కాజేసిండును. తనరాధాత్వమును తాను పట్టిప జాలును;
ముమ్మాటికిని ఒకర్థింప జాలును; జేహికరు రాధాయగటకు తన
కృష్ణము లేదు. జన్మాంతరమందును తానే రాధ యట!
ఆహా! రాధ యొక కృష్ణ పాత్ర చారిత్రత

రాధాకృష్ణుల సంబంధముకేల పతీపతిత్వము గాదు. భవనకు
భగవానునకు గల అవివాభాససంబంధము. ఈపట్టున సుబ్బా
రావుగారి భావప్రకటన లక్ష్మీనృసింహరావుగారి రచనను
గూడ ధిక్కరించెనని తోచెను. అంతర్బాటక మారంభమైనది.
మధుర కృష్ణపాత్రను ధరించినది. మధురయందే రాధకృష్ణుని
గాంచెను. రాధకు భావనామాత్రమున తనయిష్టమైన మగపడెను.
వానిని నేవించెను. పూరించెను. భరించెను. "మధురముగ
ముపై మూగను ముంగురుక ముదురుగా పైకి ద్రోయుచునొ
కృష్ణ" ! "ఆ ను ప ద్మము" ను జదివి నటిం చు న
పు డు ను బ్బా రా వు గా రు శ్రీ ప హ జ మ ను ,
శృంగారకరుణాలోకనములను సుమధుర వనోన్మే పూజ్యమును,
సౌకుమార్య అయిన చేష్టికములను మహోన్నత భావప్రకటనను
గావించిరి. కవలనాటక నూత్రాభియంపకృష్ణుడు తెరవెడ
లి బయల్పడెను. పాపము శారదు డనినటుల వచ్చినదానినె చల్ల
గ వెనుకకు మరలవలసివచ్చెను. ఎందువలన? రాధ కృష్ణుని ఎం
దులకై ప్రేమించెను? విశాక్ష శృంగర్యములకా? కాదు. భవభౌగ
వాంఛల నాశించియా? మణిముఖామణాంబరముల గోరి
యా? కానేకాదు. రాధహృదయము ఆసుష్మిక అన్యాయాం
దమునకై గాని విహిక వాంఛల పటస్థమునకు తాం
లము గాదు. లోకుల కాకిగలను రాధ లెక్కజేయదు. పరుల
ఆగ్రహమగ్రహములను నిందాప్రాత్రముల సరకుజేయదు. సర్వ
సంగ పరిత్యాగియగు సన్యాసియం దుండెడి నిష్కామకర్మయో
రాధకృష్ణుని ప్రేమించుటకు కారణమయ్యెను. తన కాంతుడగు
శ్రీకృష్ణుడు దక్క సృష్టిలోని జీవతతి యంతయు శ్రీకృష్ణుడే.
ఆతడొక్కడే పురుషుడు! ఈర్ష్య అనూయలకు రాధహృదయ
మందు చోటులేదు. జగన్మోహనముగు బాంకాకృతిని వరించు
టలో రాధ పారమార్థికచింత పరమపతివ్రతానరాగము, నిష్క
ళంక ప్రేమానుబంధము నువిదితము. వారీలోకమునకు మార్గ
దర్శకము. సత్యభామయెడల రాధప్రవర్తనపట్టుండెను! రాధా
సత్యలప్రకృతి సర్వ విషముల భేదించును.
"తనతోపాట నేకకాంతలకు తనకాంతుడు, కాంతుడుగ
నున్నను తనకు కంటిలో పాపయందైన అనూయలేదు సరి
గదా విడుమిక్కిలి వా రెల్లరును ఆమహానీయుని పాదసేవచే
తలెత్తురుగాక" యని సంస్మృతిసేందు పరశ్రేయోభిలాషిణి
రాధ.

అట్టి రాధ సత్యభామకు ద్వేషింపగలదా? సత్యభామ
కృష్ణుని శిరమును దన్నినపుడు రాధహృదయపుటము భేదింప
బడినటులయెను. సత్యయొక్క నూడుమాటలకు వెఱచి తన
నాధుని నేవించ జంకెనా? లేదు. మీదుమిక్కిలి తనకాంతుని
నేదదీర్చి ఆతడొక్కడే తాద ననుభవించుట జూడజాలక తన్ను
గూడ తన్నుమని భామ పాదముల చేరువ నొరగను. ఇప్పట్లున
సుబ్బారావుగారు చూపిన విషయశిలము, నాధునియెడ గల
గాఢానురాగము, స్వాధి రా హి త్యము,
వీక్షింపవలయునే గాని నిర్వింప నలవిగాదు. రాధయొక్క
ఈ పాపసౌక్యమే సత్యభామ మనమును మరల్చజాలెను.

ప్రథమాంకమును ప్రేమనయమూర్తియల రాధ నాలవ
మునందు భక్తియే ప్రధాన గుణము గలదియగును. చీలిచీనాం
బరాలంకృతయగు రాధ, జేగురుపాత్రను ధరించును. తులసిపే
రులే తారహారము లయ్యెను. ఈ ప వా స ము ల చే
డేహమును కృశింపజేసి, నునోనాధునిగానలేమి విరాగినియై విపి
నాంతరసంచారమొనర్చెను. ఉన్నాదినియగు రాధచేష్టికముల
సుబ్బారావుగారు చక్కగ జూపియుండిరి. వీరిప్పట్లునగావించి
నచారి నామసంకీర్తనను ప్రేక్షకులమనముల కరగించి తిక్కయుల
జేసివైచెను. "కృష్ణ, కృష్ణ, కృష్ణ" యని నృత్యము గావించుచు
హిందూస్తాని రాగము నాలాపించి పా
డు న పు డు ను బ్బా రా వు గా రు తాదా
త్వము నందియుండవలెను. శ్రీకృష్ణుడు వచ్చినాడని శ్రమించి
రాధయాతనికి సత్కారములు జేయుసందర్భమున సుబ్బారా
వుగారు పుస్తకమునందుండు పాత్రమును అభివ్యుత్థిగావించి నటిం
చుట సముచితముగను, యుక్తముగ నున్నది. చంద్రవింబము
యమునానవియందు ప్రతిఫలించుటజూచి శ్రీకృష్ణుడని శ్రమ
జెంది అందుమునుకును మునికుమారునిచే రక్షింపబడినదవ శ్రీ
కృష్ణునిమోతలను రక్షింపబడినపుడు రాధవైరాగ్య చిత్తము
భద్రప్రసందర్భ నా పరిరంభము చేసిందిహియ
నూటాడ జాలక, నిశ్చేష్టికయై నేలబడును. ఇట్ల సుబ్బారావు
గారు కృష్ణునిచే జరిపిన దృష్టులు ప్రేక్షకుల హృదయము
లందు చిరకాలము నిలిచి యుండగలవు.

సుబ్బారావు గారు కొంచెము ధృఢకాయుని జెప్పక
లేప్పదు. కాని రాధపాత్రమునకుమాత్రము ధృఢయమేమియు
గానిపించుటలేదు. వీరికి ఉత్తమముగ అవయవస్ఫూర్తి గలదు.

పద్మయులను రాగయోక్తముగ, అతిస్మిగువుగ, సుకుమారముగ,
అర్థయుక్తముగ పరిచుటలో వీరికి విశిష్టమానులు. వీరిగాత్ర
మున క ను కూ ల ము గ త గ్గు స్థా యి
యందే విశేష ప్రయత్నములేక ఉండెదరుగాని కొందరవలె ఈ
రక గొంతు జించుకొన ప్రయత్నింపరు. వీరియంతలి వ్యాప్తి
దో మెచ్చటను గానిపించదు.

శ్రీ కృష్ణపాత్రధారియగు శ్రీ అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగా
రు పాత్రకుల కపరివర్యులుగాదు. వీరిగాత్రసూక్ష్మము గానకా
శలమును మెచ్చని వారుండరు. సత్యభామ తనకెల దన్నినపుడు
జేహిభిషి నుండునా పాదపద్మము. అట్టి నాచున లెలతెని
అమరె నీరుపాద కమలంబు" అని సత్యభామను ప్రస్తుతించిన
పుడు కృష్ణునిమాయదాతనము, బహుభార్యాత్వములన గలి
గిన యాభవజ్ఞానము చక్కగ ప్రవర్తించిరి. ఇంపురు భార్యల
మధ్య అడకత్తిలోని వక్రమలెనుండి తన మాయాశిలకై, సమ
ర్థించుకొనుటను, సత్యభామ గర్వాతిశయమును, అహంకారము
ను జాపుటయందు గన్నరచినచాతుర్యమును శ్రీరామమూర్తిగారు
చక్కగ అగపరచి పోషించిరి.

కడపటి యంకమును వారముచేర్చే రాధ నృత్యంతమును
విని, రాధాదేవిని యాహ్వానించునపుడు శ్రీ రామమూర్తిగారు
సభ్యుల హృదయముల మారగొనిననట సత్యమూరముగాను,
జీరినూర్చి మరియొక మారువ్రాయునపుడు వివరముగ వివ
ర్చింతుము.

బసవలింగముగారి దాస్యను మరువజాలము. నాటకముం
తయు నొకయెత్తు. వీరి దాస్య ఒకయెత్తు. వీరిదాస్యను కనులాన
గాంచునయినేగాని వ్రాయుటకు మారెముగాదు. కావున
వివగోరువాల్లెరు రాగల ప్రవర్తనమును చూచి సంస్మృతిపైకిం
డెదరు గాకయని కోరెదము.

సత్యభామ, శారద, చెలికత్తియల పాత్రములనూర్చి శని
వారము రాగల ప్రదర్శనాసంకల్పము వివరముగ వ్రాయగలము.
కృష్ణుని పాత్రను పూర్ణముగ ఆనాడి విమర్శించెదము. కావున
శనివారము గోఖలేభవనమందు జరుపవచ్చు ప్రవర్తనమును
వీక్షించు నవకాశము గోల్పోవకుండురు గాక.

ఆంధ్ర ప్రకాశిక

లిమిమెరుకంపెని జేయబడుట

6 వ లేదిన మదరాసులో నాయుడు సంఘమువారు సభ
జేసి "ఆంధ్రప్రకాశిక"యను తెలుగు వారపత్రికను ఇకముందు
జాయింట్లుస్తామకంపెనిచే నడపించవలెనని నిశ్చయించిరి. వాటా
ఒక్కొంటికి రూ 5 చొ 200 వాటాలు వసూలు చేయబడును.
400 ఏండ్లనుండి ఏ. సి. పార్లమెంటునాయుడు గారిచే సవర్ణ
తతో కొనసాగించబడుచున్న యీ పత్రికను వచ్చేసంవత్సరాద
పండుగలో పున స్థిరముగ సంస్థాపింపబడును మంచినది దలంచిరి.
నాయుడు సంఘాధిమానులందరు వాటాని ధీశి కొన ప్రార్థితులు.
తమపేర్లను ఎన్నివాటాని ధీశి కొనసది చెంపును ఆర్. మదన
గోపాలనాయుడు గారికి 41 ఆదియప్పనాయుడు వీధి విలాసము
నకు వ్రాయవలెను.

రెండవ నాయుడు సభను ఏప్రిలు మాసమునందు మద
రాసులో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఏర్పాటులను నూర్చి విచా
రింప 20 వ లేదిన వాటాన్ను ధియేటనందు రి గ. సభ
జరుగును. (కార్యదర్శి)

ఓడలలో వైరెసు కార్మికులు

సమ్మె చాలించిరి

బొంబాయి, జనవరి 18:—సమ్మెచాలించి ఏవరతులు
లేకనే సమ్మెదారులు పనిలోనికి పోయిరి. సమ్మెదారులు
లేకనే వర్తకసంఘమువారు ఓడలను నడుపుటకు అనజ్ఞానీ
యగా చాలకాలము నిరుద్యోగములో నుండవలయునని ఢియ
పడి నెలకు 22½ షిల్లింగుల తిప్పలకు ఒప్పుకొని పనిలోఁదరిరి.
మాల్దోను ఓడ బొంబాయికుండి మంగళవారము బయలు
దేరెను. చాల నైసికదేశములు ఆనువారితోను పిల్లలతోను
వర్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

సం|| రా|| ప్రభుత్వము

ప్రజాయత్త శాఖాయత్తులు

అలహాబాదు, జనవరి:—బారిష్టరు నవాబు మహమ్మదు
యూసఫు, భావారు రాజేంద్ర సింగుగార్లను సంయుక్త రా
ష్ట్రముల గవర్నరు ప్రజాయత్త శాఖలకు మంత్రులగా నియమిం
చెను మంత్రులు నిన్న చార్జిపువుకొనిరి. ఇప్పుడు మంత్రులు
ముగ్గురైరి. (ఆ. ప్రె.)

బ్రిటిష్ ఇండియన్ కమిటీ

వెల్లింగ్టన్ ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలంబే)

అలహాబాద్ జనవరి 14:—చీనాను 15 తేదీని బయలుదేరు టుక్ ముందు వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వ బ్రిటిష్ ఇండియన్ కమిటీ యూనియన్ కన్వెన్షన్ కన్వెన్షన్ ను నిర్వహించిరి. సాంఘికపనులకు కావ్యముగ భవనము శీర్షానుజ్ఞయనై నని వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వ శోధన. భారతీయులను తదితరమిత్రులను గోరిరి. ఇంతవరకు సంస్థానాధీశ్వరులు కొందరు సహాయ మొనర్చుటచే ఈపని సాగునవుచున్నది. భవనమును గ్రాన్టీవరులో బకింగ్హం మండలమున కెదురుగ నెలకొల్పెను. ఫిబ్రవరి మాసాంతమున, ఫిబ్రవరి 25 తేదీని ఇన్వెన్షన్ ప్రభుత్వ కచేరీ విండ్స్టోన్ వద్ద.

బొగ్గునిచారణసంఘము

గనులయజమానులసర్వాట్టులు

రోజు 1 కి 8 గంటలపని కొప్పకొనుట

రుగ్బీ, జన 12:—బొగ్గుపరిశ్రమను మరల ఉద్ధరించు టుక్ బొగ్గుగనుల యజమానుల అధ్యక్షుడగు ఈజ్ టిలియన్సు గాట్టు కొన్ని మార్పులను బొగ్గునిచారణసంఘమువారికి చెలియ తేరి. ప్రస్తుతము రోజు 1 కి 8 గంటలు పనివాల్సి పనితే యుచున్నది. 7 గంటలకు బదులు 8 గంటలు పనితేయవలెనని యు రైల్వే ట్రాన్స్పోర్టు డివిజన్ జేయవలెననియు, (రైలు లో గొంపొపుట) స్థానిక ట్రాన్స్పోర్టునుగూడ చువకగ జేయ వలెననియు రోజు 1 కి 8 గంటలు గనుల పనినిచాండ్రు పనితేయవలెననియు అట్లయినచే ప్రపంచములో ప్రస్తుతము న్నధికము ఉత్పత్తితేయుటకును ధరలను వారను గూడ ది యవచ్చుననియు చెబుచున్నారను. రోజు 8 గంటలు పనితేసి వచోటన్న 1 కి ఒక పిల్లింగ్ 8 పిల్లింగులో ధరతెప్పని ఒక రోజు ఎక్కువపనితేసిన వేరనుచున్నది. బొగ్గు విస్తారముగ ఎరువుకియైతిననరను. టన్ను 1కి 2½ తేక 3 పెన్సిలువార యుండుటచే కంట్లాట్టు నృథాగాబోవుచున్నది. విదేశీబొగ్గు కంట్లాట్టు బోల్చికొనిన ధరగో తేడా యుండుటచే ఇట్లు కంట్లాట్టు బోవుచున్నది. రవాణాఖర్చులు చువకగావలెను. ప్ర స్తుతము రైల్వేదారుఖర్చులు హెచ్చుగ నున్నది. ఇది పనివాం డ్రు కష్టము కాన దీనికి తక్షణము నివారణోపాయమును గని తెచ్చవలెను స్థానికవేతనముల ఒకంబకిక నుద్దరించు టవసరము. ప్రభుత్వమువారు గనుల సాధనము చేసికొనుటచే లాభ ముం డదనియు అది అంతయు రాచకీయములకే సంబంధించినదనియు అనుచున్నారు. బొగ్గుపరిశ్రమను తిన్నగ నిర్వహించుటలేదని భంగతిని నిర్ధారణను జేయుటకష్టము. లోపాయికారీగ గనులను పనితేయట కిష్టపడవారు ఇట్టివేతనములను వేయుచున్నారు.

జర్మన్ బ్యాంకురేటు

కెల్లిక్, జనవరి 12:—రిచిస్పాన్సింగువారు డిగ్ల.పు. టురేటును నూటికి 9 నుండి 8 కి తగ్గించిరి.

రబ్బరునిర్వహణము పర్యవసానము

న్యూఢాల్లం జనవరి 13:—సరసమగుధరలకు కావలసినంత రబ్బరును పంపించియుంటున్న 10 000 000 డోలరులకు ఖర్చులెట్టుటకు సేవను ఆటోమోటోలకంపెనీవారు తరుద్ర సీరి. దీనిసంతకు నిర్వహించుట కొకసంధుమేర్పడెను. పెద్దకంపెనీలుగూడ ఇందు పాల్గొనుటకు సన్నుతించెను.

సార్వభౌమ స్మారకచిహ్నము

శీర్షానుజ్ఞయనై బ్రిటిష్ రాయుల ఎకడమి వింటరు ఎక్స్ ప్రిమిషనువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. విరాళములను నూలు జేయుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు.

మెక్సికో దొంగలు

చాలమంది బట్టువడిరి. దోచుకొన్న సాత్తు దొరకీనది

మెక్సికో జనవరి 12:—సిటీ ఫ్లావరు సేవలు దొంగల ను, దొంగలున్న రైలును గుర్తించెను. మాడగనే దొంగలను చాలమంది జంపిరి. 8 గురిని బట్టుకొనిరి. వారిని అప్రజే ఉరి దీసిరి. దోచుకొన్న సాత్తు శంతయు దొరకెను. దొంగలు చెవిరి పోయిరి.

చీనాప్రాంత రాష్ట్రీయసంఘమువారు

పికింగులో 12 తేదీని సహవేగమైరి. న్యాయకాఖామాత్తుడు గౌరవసంఘాధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడెను.

ఈశ్వరాయుర్మకు మందు

ఈశ్వరాయుర్మకు హ్రాంసులో డాక్టరు ర్యావో డాక్టరు కెల్లెగలుగూర్చి క్రొత్త మందు గనిపెట్టిరి. పెద్దమోతాదులను గూడ రక్తవాళములలోనికి ప్రవేశపెట్టుచున్న నీమందును త్వరలోనే ఈమందు వైద్యులందరకును దొరకునను చున్నారు.

రాచపుండునివారణ

మరికొంత ఆర్థికనష్టాయ మొనర్చుట

రుగ్బీ జనవరి 13:—రాచపుండు నివారక పరిశోధనా ర్థము మరింత మొత్తమును నిన్నటిదినము బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య రాచపుండు నివారకసంఘమువారు ఇచ్చుట కొప్పుకొనిరి. ఇం తవరకు ఇచ్చిన మొత్తము 75000 పౌనలకు మించినది. డాక్టరు మొట్రాముగారు జేయుచున్న పరిశోధనపద్ధతులవచ్చినవి. లీడ్స్ విశ్వవిద్యాలయముతో కల్పి ఒక పరిశోధన సభును నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. చాల దేశములందీ సంఘములు ఏర్పడుచున్నయవి.

నూతన హెడ్ జాబిరాజ్య

ఇవికొనాదు నెమ్మకొనుట

ప్రజాక్షేమమునకు భంగము లేకుండుట

రుగ్బీ, జనవరి 12:—హెడ్ జాబి ప్రముఖులు ఇదిను సాదుగారిని హెడ్ జాబి రాజగ నెమ్మకొనిరి. హెడ్ జాబి రాజగను, నేజిరు, నేజిరురాజ్యమునకు సామంత రాజ్యము లుగ నున్నవాటికి సుల్తానుగను ప్రకటించిరి.

నెజిరు పరిపాలనమును వేరుగను, హెడ్ జాబి పరిపాలనమును వేరుగ చేసెదననియు, నెజిరు సైన్యమును వేరుగను, హెడ్ జాబి సైన్యమును వేరుగ నుంచెదననియు ప్రజాశాంతికి భంగములేకుండు తన సైన్యము ప్రయత్నించునని ఇవికొనాదుగారనిరి.

శ్రేణు సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

'రాధాకృష్ణ' ప్రదర్శనము

గోకేహాల్ లో బెజవాడ సంగీత నాట్యమండలి సభ్యులు రాధాకృష్ణ నాటకమును ప్రదర్శనము గావించెదరు.

రాధ—నటరత్న పారుపల్లి సుబ్బారావు గారు.

కృష్ణ—అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారు.

బసవలింగంగారి నాట్యముగూడనుండును.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమువారు, ఏలూరు ఎస్.ప్లనేడ్ థియేటరునందు సారంగధర

16-1-26 శనివారము సాయంత్రం 5-30 గంటలకు ప్రదర్శించెదరు.

ఎమ్. ఎన్. రాధాకృష్ణ, డాక్టరు, ప్రొద్దుటూరు

చిత్రకళా ప్రదర్శనము

జనవరి 15 మొదలు 29 వరకు

బొంబాయి, జనవరి 13:—బొంబాయిలో బొంబాయి చిత్రకళాప్రదర్శనసంఘమువారు ప్రదర్శనమును 15 మొదలు 29 వ తేదీవరకును జరుపుదురు. ఇదివరలో కంటే ఈసంవత్సరము ఎక్కువ ఉత్సాహ మందనట్లు నూచుట కనుపడుచున్నది. (అ. ప్ర.)

అలహాబాదు మాఘములు

అలహాబాదు జనవరి 13:—మాఘములు నెయ్యారేవునకు ఇంతవరకు ఎన్నడనుకొననమలలో ఇక్కడకువచ్చియుండలేదు. శ్రేణు గ్రహణము, కాపున ఇంతకు ఇనుకవేసిన రాలకంకునంతటి జనము వత్తురనుకొనుచున్నది. ప్రత్యేకశ్రేణు ప్రాచుటి మొదలు తోజంకీయును నడచుచున్నది.

వాతావరణస్థితి

1926 వం జనవరి 15-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబైలో ఉష్ణోగ్రత	ముంబైలో ఆర్ద్రత	ముంబైలో వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	ముంబైలో సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షము.
గోవా	81.8	68.3	...	0.19	44.96
విశాఖపట్టణము	80.8	71.2	...	0.07	37.09
కాకినాడ	80.6	71.7	...	0.02	39.09
మచిలీపట్టణము	82.6	70.4	...	0	41.59
కర్నూలు	86.2	65.8	...	0.14	26.01
బళ్లారి	85.2	62.4	...	0.15	20.51
అనంతపురము	...	...	...	0.81	27.38
కడప	86.0	67.0	...	0	31.23
విజ్ఞాన	84.8	69.0	...	0.02	37.98
మద్రాసు	84.1	70.7	...	0.15	50.74
కడపూరు	82.2	70.8	...	0.30	62.94
సీలము	89.7	66.6	...	0	39.30
కోయంబూరు	84.7	65.2	...	0.03	22.23
తిరుమనూళ్లి	89.6	69.6	...	0	33.18
నాగపట్టణము	83.9	77.8	...	2.83	54.18
మధుర	85.3	70.8	...	0	38.18
పొంబే	82.2	76.3	...	0.01	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.69	29.84
తిరువేంకటము	83.6	74.0	...	0.87	64.51
కొచ్చిన్	85.6	74.8	...	1.10	14.51
కాకత్య	89.8	73.1	...	0.15	17.16
మంగళూరు	93.7	72.1	...	1.05	125.68
బెంగళూరు	83.6	69.1	...	0.65	85.87
మెరకా	75.6	67.0	...	0.07	125.46
కొడైకానా	62.1	46.2	...	0.80	32.18

సంకీర్ణము:—ఆకాశము కొన్నిచోట్ల పలకటి మేఘములతో గూడుకొన్నది. తక్కినచోట్ల దట్టముగ ముప్పులున్నవి. రాత్రివేడిమి 8½ నుండి 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డగ్గర్:—ఆకాశము నిర్భయముగనున్నది. కర్నూలు కడపలలో రాత్రివేడిమి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు పలచలగ నున్నయవి. రాత్రివేడిమి 2½ నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎండ గాముచున్నది.

యస్. ఆర్. హెడ్ సార్వభౌమ

వాతావరణాధ్యక్షుడు.

కిరసనాయిలుయొడ నిష్పంటుకొనుట కొలహో, జనవరి 13:—పరిష్కృతసింధురాఖిలో ఒమార్ తీరముననున్న కిరసనాయిలుయొడ "హ్యా"నుండి ఆపద్యార్థ వచ్చినది. కచీరానుండి బొంబాయికి పోవుచున్న "స్కా" అను ప్రభుత్వపుటోడ అప్పటికి వెళ్లినది. "హ్యా" నిష్పంటు కొని యుండుగా తాను చూచి సహాయము చేసినట్లు "నిటీహో" అను ఒక పత్రికచున్నది. (అ. ప్ర.)

ప్రసిద్ధినికాలేజీ కాల్యంతి పోటీ పం దె ము లు

ఆధ్వర్యకాలేజీ - లాకాలేజీ

ఈ పోటీపం దెములు డెన్మరాస్ట్రీ మంత్రిలో మొదట ప్రాపించినవాటిలోనొకటి. కాని ఆధ్వర్యకాలేజీ రాజమండ్రివారు ఈపం దెములకు పోటీపం దెములు కినియే ప్రధమము. ఈ పం దెములకు ఈపం దెములకు పోటీపం దెములు ఆరుజుట్టులు మాత్రమే. కావున ఆగార తీర్పులతో యన 2 రోజులపాటు రాజమండ్రికిని లాకాలేజీకిని సహజోడి అయినది.

రాజమండ్రి ఇక్కడ మొదట రాయపురం మెడికల్ స్కూలుజుట్టులో పం దెముడైనది. అనాడు రాజమండ్రి ఆట. గాండ్రం విశేష సాహసవైభవములు చూపవలెనను వైద్య విద్యార్థులలో నున్నది. తరువాత మరల 15 నిమిషములకే గా ప్రయాణపు బహుళిక, పట్టామంతు మొదటి పర్యాయము నాడుటయందు గలుగు బంతు (ప్రేక్షియర్) విడివిక్రొత్తమూర్తి పోయినా రిరి మొదటనే గెలిచిన యెడల జాన్వన్య సహితము స్వర్గాధిపతి పొందవలెనను భయముచే చిట్టచివర నొక గోలు సేవించిచిత్తమునునట్లు ఎన్ని పర్యాయములు గోలుచేయుటకు అవకాశము గలిగినను చేయక తుట్టుతుడకు ఒకగోలును మాత్రము రి.

మొన్న సోమవారమునాడు లాకాలేజీవారిలో నాడిరి. మొట్టొకటి యరగంటపాటి యెదురగుట చే గాబోలు రాజమండ్రి కెదురుగానే ఎక్కువసేపు జంతియుండెను. కాని రెండవ యరగంటలో ఎక్కువ సేపు లాకాలేజీవారి జైపుండెను. నాడెక్కడికి ఫలము చక్కలేదు. నిన్న మంగళ వారమునాడు మరల ఆ ఇరువురే ఆడిరి. ఆ క్రితపు రోజుల వలెనే గాని లాకాలేజీకి అనుకూలముగ నుండెను. మధ్యరత్రి ఆ క్రితపు రోజుక సున్నవారే. రాజమండ్రివారు గంటయును నాడి మరల పావుగంట చూపవలెననుచునట్టిచివరనునవలెననుచు నాడెనుననిరి. కాని నాడే పం దెములు ముగియవలయునను వాంఛ చేపడునను నిమిషములును ఆడించిరి. ఆటయందు అత్యుత్సాహము ప్రబలినది. ఇందులో పాల్గొనినవారిలో ముఖ్యము గా నలుగురైదుగురు మాత్రము ఆతి జ్ఞానూ పాత్రముగా నాడిరి. లాకాలేజీ తరపున ఆడిన ప్రసాదరావుగారును, కాకి మడమ వద్ద కట్టుకొని ఆడిన పుల్లారావు రమ్యమైన ఆటను గనుబుచిరి. రాజమండ్రివారిలో పుల్లారావు కృష్ణస్వామి, హాపుబాక రాజా. పుల్లారావు చెప్పి తీవ్రతలెను. వారిరువురిలో ఎవరు లేగన్నను రాజమండ్రివారు వచ్చిరోజుననే తిరుగు రైలు పట్టియుండురు. కృష్ణస్వామి గోడవలె నచ్చిన బుతి నెల్ల తిరుగ దోలెను. గోడకు పునాదివలె రాజా కృష్ణస్వామిని కాపాడుచుండెను. ఒకరకాక నొకరు గోలు కాపాడ కాపాడుచుండిరి. వీరిరువురిలో ఎవరు బాగుగ నాడగలరో చెప్పబడవలెను. ఎవన, రాజాకృష్ణ స్వామివలెచాలామారుతన్న లేకపోయినను మనిషిని యాతని కంటె బాగుగ గాయగలడు. ఛార్మిలు పోతులను చూపి ఆటను చూపవారికి ఆహ్లాదముగ చేసిన ప్రకారావుగారి సంగతియు ప్రశంసనీయు.

ఈసమజోపిని మరల నేటి సాయంకాలము 4.45 నిమిషములకు ఆడించెను. ఈ మధ్య, గురు, శుక్రవారములలో రాజమండ్రివారి కను ఖర్చులన్నియు ప్రసిద్ధినికాలేజీవారే భరించెదరు. నేటికంటె అత్యుత్సాహముగా నుండునని అనుకొనవచ్చును-భరిత మేముగనో!

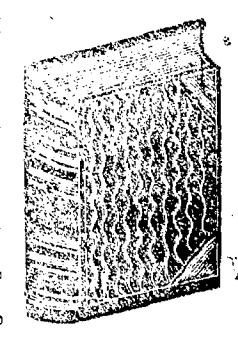
ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైనది !!

ఆంధ్రదేశములెల్లను సుప్రసిద్ధ నడవిన కిక్కిరియలగు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీరాణం నూర్వనారాయణ దీక్షులుగారిచే పరిశోధింపబడినది.

2289 శరీరమర్మ శాస్త్రము

నడున చదువ సంపూర్ణమైనది ! నీరు కాననినదియ, నీవు చూడనినదియు చాలాజోలు వెదకిన శాస్త్రమిదియే.

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టిప్రాచీనమైన శాస్త్రము ఇదిగదా యెవరినెల్లను బోధించు గా ప్రయోజనపడెను. దీనిలో శ్రీ పురుష లక్షణములను వారియొక్క అవయవము విశేషములు శృంగార రహస్యములును, మొగ ఆవ అను శివు శాస్త్ర వివరములును, పూర్వము సహాయములు మగ్గుముగా ప్రాచీనపట్టినపుస్తకమును ముక్కగా 64 విభాగములుగా విభజించి యున్నాము.

ర ర రూ. 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుముగంపేటి, మదరాసు.

డెన్మపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జనవరి 15-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి ర	45 0 0	మొదలు	56 0 0 వరకు
రియ్యముబస్తాలు		మొదలు	వరకు
మనుమ తెనాలివి	,, 48 గలవి ర	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా	15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,, డిటా	16 0 0	17 0 0
కాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
జవ్వలు	,,	20 0 0	24 0 0
2. ధాన్యము వస్తువులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 305	,,	18 8 0	18 8 0
తెలుగులు	,, డిటా	18 0 0	14 0 0
తెనలు	,, డిటా	18 8 0	14 0 0
మినుములు	,, డిటా	15 8 0	17 0 0
జొన్నలు	,, ర 164	5 8 0	9 0 0
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	,,	150 0 0	153 0 0
నయ్యు మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంకేరునెనకత్తుబా18	,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరకత్తుబా	,,	54 0 0	56 0 0
చేననెనకత్తునూనెబా1-కి ర	118 మకానూనె	108 0 0	
అయిదము బా 1-కి	,,	108 0 0	104 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాయపకుపు బా 1-కి	,,	90 0 0	95 0 0
హారపకుపు	,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు)బా1కి	,,	140 0 0	145 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి	ర	45,50	
కాళహస్తాపాయకట్టు	,,	50,55	
రెల్లము బా 1-కి	ర	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	60 0 0	80 0 0
5. ఇనుము			
కట్టారకం బా 1-కి	,,	80 0 0	84 0 0
చురం	,,	88 0 0	42 0 0
రవుండు	,,	84 0 0	46 0 0
6. లోహములు			
కండి 100 కుంటుకు	,,	72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులుము 1-కి	,,	21 4 0	21 8 0
నవరము 1-కి	,,		18 6 0
ఇల్లడి బా 1-కి	,,	245 0 0	250 0 0
రాగి డిటా	,,	275 0 0	276 0 0
అస్సాచక్కెర 226 పాకి గలవి	,,	32 2 0	32 8 0
7. కూడి			
కోండాకట్టుబాతువ 1-కి	ర	800 0 0	
కల్నాడు కూడి	,,	215 0 0	
8. నూలు			
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	5 8 0	
పుస్తూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0	
కూకయేనుగ నెం 20	,,	8 14 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీకె	,,	9 4 0	
నెం 22	,,	9 12 7	
నెం 12 1/2 బెన్ని పర్కాడు	,,	7 10 0	
నెం 14 1/2	,,	7 14 0	
నెం 12 1/2 అడ్రెస్సు	,,	5 0 0	
నెం 12 1/2 కరింబాయి	,,	7 4 0	

ప్రకటన

శ్రీ గజలక్ష్మి లాటరీ - చిననందిపాడు
14-1-26 తేదినగాని చరిమిలా మరియొక
తేదినగాని చిట్లు తీయబడవు. ఆ ఉద్యమము ఆపడమైనది. చిట్లు కొన్నవారు వారి చిట్లను ఈదిననందిపాడు నందకము చేసినవారి దగ్గరకు పంపినవెడల వారు చెల్లించినసొమ్ము తిరిగి వాసుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాము. నూతికట్టు కోటి నీరయ్య, ఎచ్చల బ్రహ్మయ్య, చిన నందిపాడు, (బెజరం.

Next drawing for granting Loans under the personal Investment Scheme on 31st January 1926.

Wanted Agents everywhere to canvass Insurance Business and Personal Investment Bonds. Liberal Terms for capable men.

Apply for Particulars and agency Terms to:-

V. Rangasami Esq B.A., B L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore.
D Rodgers, Esq Chief Agent, Mysore
Messrs. P. K. RAO & SONS,
Chief Agents, Madras Presidency,
269, Tnambu Chetty St. MADRAS.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలిఘంటును సువాసనగలవి. తాంబూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, అశీర్వము, వాయువ, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, క్షేర మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును. పతి గృహముం దుండవగినది. 250 మాత్రల నీలి 0-4-0. డబ్బా నీలి 2-8-0 వి.పి. అ. 6. వి. సి. వ. అందు కో,

88-2351 ఆయుర్వేదము, పెరిదేపి. (కొల్లూరుజిల్లా)

మలయచందనము సెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిడికాతో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము వుంచనలెలము జైన్సు 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

మ క ర ధ్య జ రసాయనము 2460

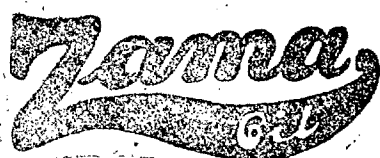
దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలసిపోయెడి శుక్లమును నెలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో అతి శీఘ్రరేతస్థలన మవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ పుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతివార్ధము, ఇంద్రియ పుష్టి, మెదడునకు బలము కలుగును. కలచినమూలకు సరిపడుమందు కేహలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో ర 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హోల్, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం చిత్రల కొకసంపుటమువంతైన మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బెండు- సగముతోలు, సగము క్యాలి కో గిట్టుమేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రు 4-8-0.

కేహలావ్యయము ప్రత్యేకము. భారతి ఆఫీసు, 7, తల్లిమెట్టిపేట, మద్రాసు.

విజయం కావలెను 2081

తలసోప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటిసోప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒక కక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిగల "జామా" తైలమునకు సమయము ముందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బు డ్డి 1, కి అకాటు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుదు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు

యింగ్లీషునుండు వలనరకు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొర్రాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 నైసప్రనాయనివీధి, మదరాసు.

అ ఫి ల బి ం బ ము

మొదటిభాగము. దశనరి కాగితములు.

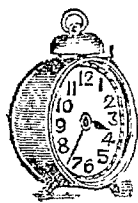
వెల రూ 0-8-0 224 పేజీలు. పో. 4 అ.

ఇది ఆంగ్లో మహాకవి శేఖరుండు డబ్ల్యు. షేక్స్పియర్ మహాపురుషులను రచించిన అత్యుత్కృష్టమున అయి దంకముల నాటకరాజమునకు కీ॥ శే॥ రెంటాల వెంకటసుబ్బారావుగారి తేటతెలుగు పద్యములతో నాంధ్రీకరణము. మహాభారత శైలిని బోలియుండును. అత్యంత మనోహరము ! కరుణారసపూరితము ! ప్రపంచమున గల విమలాత్మకావ్యముల కెల్ల నిది తలకట్టని పండితాగ్రేసరులు సమ్మతించిన విషయము Oshello Universal తెప్పించుకొన్న ఆంధ్రవిద్యా గ్రంథమండలము పుస్తకములు వెల రూ 4-8-0 కొన్ని పత్రములు మాత్రము వున్నవి. తిరుగా అచ్చుపడనేరవు.

విక్టోరియా డిపో, మెలూపూరు-మదరాసు.

FOR THIS MONTH ONLY

FREE : TABLE TIMEPIECE FREE

The English "Fountain Pens". These pens are fitted with 14 Ct. Gold Nib with best Iridium and best of English Made gives regular flow and luxurious writing, excels any pen which worth is cost. A Table Timepiece (Excellent time-keeper highly Nickel plated guaranteed for three years)

will be given Free to the purchasers of the above pen till the end of this month.

Pen and Timepiece are carefully tested before despatch

Price Rs. 3-8-0 (Three and annas eight only) with Timepiece.

THE E. M. WATCH & Co.,

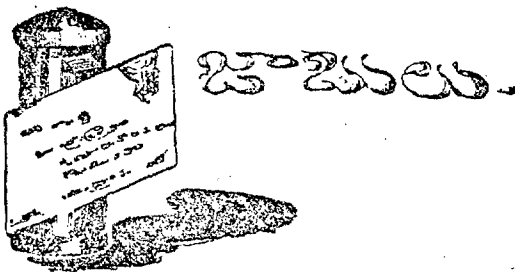
Post Box 309, MOUNT ROAD, MADRAS

యునానీ శరీరాంగ్గనంజివి

సర్వకాలములందు ఉపయోగించదగిన లేహ్యము

ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును. క్రొత్త రక్తమును పుట్టించి మనోయుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టించి కామగ్నిని చెయ్యదు. ఆత్మికతైత్తిరోగములను, సర్వమేహము లను, కేస, సహాయ చుగ్గుములు, రసపట్టు, పిత్తసప్తములను కలుగు సర్వవ్యాధులను, క్షయ, త్యాగ, తైమ్మ, రోగములను, ఏది ఏది యిందుల చూడలేంకల నశింపజేయును. కులాసాగా కాలివోగించును చేయించును. స్త్రీల శ్వేతరక్త కుశములు ప్రయోగించులను సర్వవిహిష్టురగుతులను అర్దుతముగా కునుర్చును. ఇది మెదడు ననుసరించియుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని శ్రేతరోగములను బాగుజేయును. ఈలేహ్యము వనమూలతో తయారుచేయబడినది ఇందులో రక విష గంధకాములు వున్నట్లు యెవరైన రుజువుపరచేయవలెదు 500 లు బహుమతి యిచ్చబడును. అందరకు ఉపయోగపడు వలెను లెక్కబడినది యిచ్చబడును. ఈలేహ్యము నేవించి ప్రతివాడును దీని సుఖములు తెలిసికొనినవిచ్చుట 24 రుల ముగ బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్మగలరు. ప్రతివిచ్చిలలను మిక్కిలి ఆవశ్యమైనదని నమ్మవలయును. ఇది వాడేలుప్తము ఏవిధమైన పత్యములేదు. 24 రులముల లేహ్యము వెల ఖర్చులు సహా రు 2.8-0.) 2246-1252

యుం. లండన్, పరాపురము, గోదావరిజిల్లా.

గుంటూరు జిల్లా

కాంగ్రెస్ సంఘము

సామాన్యసభ్యుల సమావేశము

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము సామాన్యసభ్యుల సమావేశము 22-1-26 తేది శుక్రవారం పూర్వాహ్నం 12 గం॥ కు గుంటూరులో వ్యూహజ్య కాన్వాలయమునందు జరుగును. కాన సభ్యులెల్లరు తప్పక వయచేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము

(1) కాన్వాలయమున తీర్మానముల ననుసరించి అ ముఖ్య సెట్టలను "కాంగ్రెస్ సభ్యత్వము, నిర్మాణకార్య క్రమము, రాజోపు కావనసభల ఎన్నికలు" ఇందుకు అవసరమైన అర్హతమునకు అన్ని ఏర్పాట్లుచేయుట.

(2) ఈసంఘమునకు రావలసిన యివ్వవలసిన బాకీలను గురించి.

(3) జిల్లా కాన్ఫరెన్సు జేయుటను గురించి.

(4) ఇతరవిషయములు.

మరా:— అవసరమునబట్టి యీసభాసంతర కార్యనిర్వాహక సభగూడా, సమావేశమగును.

మద్ది రాధాకృష్ణయ్య,

కరణు రామస్వామిచౌదరి,

కార్యదర్శులు.

ఆంధ్ర కేసరి

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారికి

డిశంబరు 12 తేదిని రంగూన్ లో సమర్పించిన

స్వాగత పంచరత్నములు

మ॥ ఆంధ్రదేశమునెల్ల గ్రుమ్మరి, యాంధ్రనాయక శ్రేణివై ఆంధ్రకేసరి నామమున గొని, యాదగాజి బర్యయం దాంధ్రుల గని యాచరింప సుదాదులై యిటువచ్చినవో ఆంధ్రసోమర స్వాగతించి యాదిమంధుల పక్షమున. మ॥ ఘనమైనట్టి పరితీలం జదివి, మాత్యంతసౌకర్యముతో యొనకూర్చుంపమట్టి గాదె ధనమెంతో నృగ్గుణశ్రేణి, లం దనులో సున్నతివ్యవేర్చిన ఘనం డయ్యారె యీతండు, పా వనుడ నూర్చ ప్రకాశస్వాగత మిదే స్వాగత్యంపాదకా?

ఉ॥ ఆదినిన్యాయవాదివయి, యంతుమజాని యదిత్యజేచి, యి మ్మేదిని ఆంధ్రనాయకుల పేటినినై, యిపుడన్నవో స్వరా బ్యాధిజేతీయనాబడును, యందరి తేనుము గోరు నో మహా త్యాగి! తిలకింపు మా దేవ నారగుజాన్మిర, స్వాగతించిదే? చం. అరమునందుకు కొమిగుల నాంగ్లమునందును నీరు పత్రికా ఎరుకపడంగ ముద్రయ నేయుచు, మాపయ నీరుసత్కృపక బరువక నెంచి యాంధ్రమున, బ్రజ్యులించు జేయ నెంచితా సురవత టంగుటూరి వరసూర్యప్రకాశము స్వాగతించిదే? కా. నానాదిగ్రువి శేషసంగతుల సౌందర్యంశముతో గూర్చి లో కానందాకృతిగా విమర్శనము జేయబాలు నీప్రజ్ఞకుం, ఆరంభించిదే జేల లోకములు, నీనత్వంత పూర్వాభాస గానావాచనదీని! స్వాగతమిదే శ్రేణిమున్ను సన్నితిలోక.

ఆదిమాంధ్రసంఘము.

గ్రామపునర్నిర్మాణము

ఈ విషయమై పనిచేయవారి శ్రేణులు వారి వారి ఏర్పాట్లను తెలుపవలసినదిగ నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కోరియుంటిని. ఆనకారము కొన్నియు ప్రకటించి వచ్చినవి. నేను వారికి జవాబు (1) త్వేకము, ఇయి, ఎక్కడలేదు. వారిది వామలయ జాగ్రత్తగనుచుండును. శ్రీ దేశోద్ధారక కాన్వాలయ నాగే శ్వేతరావు పంతులుగారు ఎపుడు యీవిషయమై బెజవాడలో సభ ఏర్పాటుచేయుచుతో పత్రికలో వ్రాయవలెనన్నారు. అపుడు నావద్దకు వచ్చినచిరునామాలవారికి ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానములను పంపగలవాడను.

శ్రీరామ స్వామిరావు,

నిడదవోలు.

తుని-క ల్లిఖద్దు

8-1-26 తేదీగల ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కోడేటి రంగాచార్యులుగారి దీర్ఘ శ్రేణులు చూచితిని. దానికి నేను విరివిగా సమాధాన వివరణలనుకొనలేదు. కెందులూడువిషయములనుగూర్చిన అపోహలనుగూర్చిమాత్రము వ్రాసి యాదగ్గనుండి విముక్తుడ నయ్యెదను.

(1) రంగాచార్యులుగారు గోవిందరాజులుగారు ఒకరోజున పోరాడుట మరునాడు సఖ్యముగా నుండుటయని వ్రాసి నప్పుడు రంగాచార్యులుగారి నవతయందు దోష మూహించు యుద్ధేశము నా కెన్నడును లేదు. ఇప్పుడులేదు. ఇకముందు కలుగజూడు. రంగాచార్యులుగారు ప్రభుమోహియనియు, అది పట్లగనే కనికరించుటయు, ఆగ్రహము, అసంగ్రహము త్యగిత గతి కలుగువారనియు, ఉద్దేశము కలవానియు సాయుద్ధేశమున వ్రాసితినిగాని ఆయనయెడ నాకెట్టిదురాహాళికాని, అట్టి అభిప్రాయము ధ్వనింపజేయవలె నయ్యుద్ధేశముతోకాని నేను వ్రాయలేదు. ఈమాటను రంగాచార్యులుగారు స్వీకరింప జూరుమన్నాను. ఆయనయెడ నాకుగల స్నేహభావముగాని కారముగాని యింకయు తగలేదు. యందుకాడ తగ్గని పౌరయత్నార్థముగా చెప్పమన్నాను.

(2) దాక్షగు సుబ్రహ్మణ్యంగారిచే చెప్పించుట అని వ్రాసినారు. అది సుబ్రహ్మణ్యంగారికి యొక్కవ అన్యాయ మనుమాట. ఆయన యొక్కయు క్షమింపజూర కలవారు. తుని విషయమైన కాంగ్రెసు అనుభవము నాకంతకంటే అంతకంటే యెక్కువగా సుబ్రహ్మణ్యంగారిగూడ కలదు.

(3) నేను వేతనము పుచ్చుకొనుటకు సిగ్గుపడినవాడను గాను. అనియమై మహాత్ముగాంధి, లజపతిరాయి వంటివారలతో, రంగాచార్యులుగారికి అభిప్రాయభేద ముండవచ్చును. నా కంతకంటే కలదో అంతే పరుగ త్రకలను. కాని వేతన మెప్పునిచ్చిరో యెప్పునిచ్చిరో పత్రికా ప్రకటన అవసరము. కాని పుచ్చుకొన్నప్పుడు తక్కువవాడ ననుకోలేదు. పుచ్చుకొనప్పుడు యెక్కువవాడ ననుకోలేదు. మనలోకొందరు కాంగ్రెసులకు కాన్ఫరెన్సులకు, కమిటీ మీటింగులకు పోవుటకుగాను ప్రజలు చేయుచున్న సహాయము మనము దేశసేవలని యెంచియే చేయుచున్నారనుట జ్ఞాపకముచుకొనుట కృతజ్ఞత న్నాయము.

(4) గోవిందరాజులు చెప్పినదంతయు ప్రకటించిన అని వ్రాసినారు. అట్టి చెప్పిన మాటలు ప్రకటించబడుచేతనే యింత దూరము చర్చనచ్చినది. దాక్షగు సుబ్రహ్మణ్యంగారు గోదావరిజిల్లా ఖిల్లజోట్లవారు పగమ శ్రీశువులని లిఖిత పూర్వకముగా ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖాదీబోర్డునకు సబర్కరి వ్రతరములు వ్రాసిన గోవిందరాజులుగారు నాకు గాని కాంగ్రెసు ఉద్యమ మునకుగాని ఖర్చునకు గాని యేఅపకారము చేయలేదు.

ఇంతకంటే నేను వ్రాయవలసినదిలేదు. ఇకముందీ విషయమై వ్రాయను.

కాకినాడ మొనలికంటి తిరుమలరావు.

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అకాటు)

వెలసలభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణముధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైశ్రేణికాల క్షీమాల్లు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు, అస్తిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అడ్డలు మొదలగునానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవారినొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ ముటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. బిక్కిసారి వాడిమాచిన నిజము తెలియగలదు.

చిగునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుకొండు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా

(రత్న పురుష లేహ్యము) 1963

యేకారణముచే సంభవించిన కుక్షనష్టమునైన తగ్గించియు గలగజేయునని అనేకులచే కొనియాడబడుచున్నది. రు. 8-4-0 కట్టాభిరాను వైద్యశాల, రాయవరము, (గోదావరి)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై 15-1-26

ఇరువదిగజముల "ఫిన్" ధరలు

కారికా మల్లులు—22 X 22 ముంగిసమర్పు (బి) రు 11-8.

కారికా మల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 10-4, సరాసరిరకము రు 9-4.

తెలుపుమల్లు—1708 రు 15-4; గ్లాస్ 9000 రు 15-8; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-4; ఇ. సి. 78 రు 11-0; 88-888 రు 15-0; డి. సి. 78 రు 10-8; 8978 రు 10-8, 2908 రు 9-2, 880 రు 10-8. 1702 రు 12-14.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్లకట్టు)—టూక్రి—రు 6-7-0 చలువ రు 7-9. పచ్చరంగు రు 10-2; పడవ రు 9-0-0; కాలి రు 9-4; సవరను రు 8-12.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నత్తు—రూ 12-13-0, నీలపడవ

60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్లకట్టు)—అడక తెర— నెమలి రు 18-14; "శేట్" రు 18-8; గొడ్డలి రు 10-6-8; గడ్డిబండి రు 10-5-6; ఎద్దుగడియారము రు 10-2; సింహము పేటకాడు రు 10-2-0 పెనపలు రు 10-2-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—భూగోళము— నీలంచేప రు 20-0-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 88.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 245; జర్మను (డిట్ మార్క్) రు 248; రాగిరేకు రు 275.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి) 9" రు 19-4-0.

కలాయి పెంకురేకు:—24 "శేట్" 6" 7" 8" రు 15-0; 9" రు 15-0; 10" రు 15-4.

సీమెంట్ పీపాకు వెల:—

సార్వే ఆవుమార్కు రు 11-2; "ఎస్-బే" రు 10-12-0, జర్మని నెమలి రు 10-2.

చక్కెర (రెడి) రు 82-2.

వాయిదాధరలు:—జనవరి రు 82-0, ఫిబ్రవరి రు 82-0. మార్చి రు 82-0.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్బల్స్ ధరలు:—"మిస్" రు 47, 49. సాదా పాను రు 42, 44.

వేరు సెనగనూనె

"గానగ" రు 118, "రెస్" రు 109.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 108.

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డుతోలు (8 మొదలు 8½ రతులు) రు 0 14 8	రు 0 14 8	రు 0 14 9
" (తేలిక)	రు 1 1 0	రు 1 1 6
" బెంగళూరు (8 మొదలు 8½) రు 0 14 10	రు 0 14 10	రు 0 15 4
" " (తేలిక నరకము) రు 1 1 6	రు 1 1 6	రు 1 2 0
" (మట్టాడ) రు 0 14 0	రు 0 14 0	రు 0 14 6
" (విజయనగరం 7½ 7½) రు 0 15 4	రు 0 15 4	రు 0 15 6
" (ఏలూరు 7½ 7½) రు 1 0 0	రు 1 0 0	రు 1 0 5
గేదెతోలు రు 0 9 9	రు 0 9 9	రు 0 10 0
గేదెమాడతోలు రు 1 1 0	రు 1 1 0	రు 1 1 6
ఆవుమాడతోలు రు 1 10 6	రు 1 10 6	రు 1 12 0

క్షీరబలాత్తైము

2126

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతి పొందినది. శ్రీ ముక్త్యాల రాజావారు బహుధనము వ్యయించి యొచినారు వాతెకోగములకు సజ్రాయుగము, నరమలప బలమును గలిగించి శరీరదృఢత్వమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవార లకు, పకలక క్షిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాత రోగము లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులై సారు. సంస్కారాధిక్య మున మాడు విధములుగా తయారయినది. వీడి కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. నాడు విధము మందుతో నుండును.

7 సార్లు ఆవర్తితము 4 అవున్నలు 2-0-0

21 " " " 4-0-0

101 " " 1 అవున్న రు 8/- 4 అవున్నలు రు 12-0-0

ఆరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రెజిస్టర్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులే కాస్త్రీయ ముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శరీరములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలగు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెరుకునకు చేల్చవలయును కలిగించి నుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచుగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రప్రసాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రవర్తనములోను, డిగ్లామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రవర్తనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ ఛార్జి. 8 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ ఛార్జి

పై కామినియా నూనె ప్రతివ ర్తకునివచ్చును, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న పోతయేజెంట్లగు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జామ్నామసీదు, బాంబాయి అని వ్రాసిన

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిట్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిట్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది.

ఇది సువాసన ద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

కొన్ని చుక్కలను మీ చేతి దుమాలుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్ని దిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రవర్తనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

½ అవున్న బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0

½ అవున్న బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము 0-6-0

పోతయేజెంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

126

155 జామ్నామసీదు, బాంబాయి.

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనాపి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణ స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిగు, లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గున దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0.

దీర్ఘ వ్యాధికి, బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

అప్పటమైన చ్యవనప్రాస 2426

(సుప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుభ్రతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢియైనది.

దగ్ధ	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	శ్వాసకృచ్ఛము	ఎదుగకుండ జేయుట
రోమ్ము పడికెము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశింపచేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారణమును మంచి స్థితిలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణముగను. కాలప్రవర్తిని సరిగా నుంచును. మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికరమి ఎంతవర యిచ్చినను యితకంపెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయస్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనికు. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠమైనది 20 తులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము. వెల ర్వు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,
Head Office :- 94, GEY STREET, CALCUTTA.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

వివరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూపద్ధులుగాను మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

7 వ దినము 2452
16-1-1926 తేది శనివారము
మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు

for Economical Transportation

ఒక స్థలమునుండి మరి ఒక స్థలమునకు తీసుకొనిపోవునప్పుడు నిజముగా మితవ్యయము గలది

CHEVROLET

క్రొత్త ట్రక్కు

for Economical Transportation

The New Truck

దర ర్వు 2400

పూర్తి వివరములకు దిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు. 2079

సింప్సన్ అండు కో., లిమిటెడ్., మద్రాసు, ఉదకమండలము.

యింజన్

బయట గ్రామములం

దుండు బాటలపైనపోవుటకు

అనుకూలముగా నుండుటకై

ప్రత్యేకముగా బలమైన

సుప్రసిద్ధమైన వాల్వ

"హెడ్ యింజన్" నందు

ఉంచబడియున్నది.

- (1) ముందు, వెనుక భాగము లందు నగము ఎలిప్టిక్ స్ప్రింగు.
- (2) ముందు, వెనుక భాగము లందు 30 X 5 ట్రెప్పు.
- (3) 6" ఫ్రేము 6 క్రాసుమెం బరులతో సహా.గలదు.
- (4) బాంజో వెనుక అక్సిల్
- (5) సింగిల్ డ్లెట్ క్లచ్
- (6) సెమి-రివర్సిబిల్ వరం, గియరు అందు స్టీరింగు మొదలగునవి గలవు.